

Opinnäytetyö YAMK

Sosiaali- ja terveysalan ylempi AMK, kuntoutuksen ja liikunnan integraatio

2024

Sabina Renwall

**Turkulaisten monikielisten
peruskouluikäisten harrastamisen
kartoitus – Turun kaupungin
harrastuspalvelutarjontaa kehittämässä**

Opinnäytetyö YAMK | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ylempi AMK, kuntoutuksen ja liikunnan integraatio

2024 | 51 sivua

Sabina Renwall

Turkulaisten monikielisten peruskouluikäisten harrastamisen kartoitus

- Turun kaupungin palvelutarjontaa kehittämässä

Monikielisten lasten harrastamisen tukeminen on osa lasten yhdenvertaisuuden varmistamista. Monikielisten on kohderyhmänä osoitettu olevan kantaväestöä vähävaraisempia ja harrastamiskulttuurissa saattaa olla eroja kantaväestöön verrattuna. Tämä voi vaikuttaa monikielisten lasten harrastamistottumuksiin.

Opinnäytetyön tavoite oli kehittää Turun kaupungin palvelutarjontaa lasten yhdenvertaisten harrastusmahdollisuuksien takaamiseksi. Opinnäytetyön tarkoitus oli tuottaa tietoa turkulaisten monikielisten peruskouluikäisten lasten harrastamisesta, harrastamiseen liittyvistä esteistä ja edistävästä tekijöistä sekä harrastustoiveista. Opinnäytetyö toteutettiin kyselytutkimuksena sekä aivoriihinä, jonka perusteella luotiin kehittämisedotuksia Turun kaupungin palvelutarjonnan kehittämiseksi. Kyselytutkimuksen kohderyhmänä oli monikieliset peruskouluikäiset lapset (n=132) ja aivoriihiin osallistui Turun kaupungin ja sidosryhmän edustaja. Opinnäytetyön tulokset ovat samansuuntaisia aikaisemman tutkimustiedon kanssa. Monikielisten lasten harrastamisen tukemisessa tulisi kiinnittää huomiota viestintään, harrastusten sijaintiin ja kulkuyhteyksiin ja harrastamisen edullisuuteen. Opinnäytetyön tuotoksena olivat kyselyyn ja aivoriiheen pohjautuvat kehittämisedotukset.

Asiasanat:

Harrastukset, monikieliset, peruskouluikäiset lapset, Turun kaupunki, kehittämistyö

Master's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Master's Degree Programme in Social Services and Health Care; Integration of Rehabilitation and Physical Activity

2024 | 51 pages

Sabina Renwall

Exploring the hobbies of Turku's multilingual elementary school age children

- Developing the services offered by the city of Turku

Supporting multilingual children's hobbies is part of ensuring equality. As a target group, multilinguals have been shown to face economic challenges more often than the general population. Multilinguals may also be on unequal footing in terms of sports culture compared to that of the general population. This can affect the habits of multilingual children to participate in hobbies.

The aim of the thesis was to develop the services offered by the city of Turku in order to guarantee equal opportunities for children to participate in hobbies. Other goals included producing information about hobbies for the multilingual primary school-age children in Turku, highlighting the obstacles and promoting factors related to hobbies, as well as listing wishes of the multilingual community concerning hobbies.

The thesis was carried out as a survey and a separate brainstorming session. Development suggestions of the services offered by the city of Turku were created both based on the survey and during the brainstorming session. The target group of the survey was multilingual children of primary school age (n=132). Representatives from the city of Turku and a stakeholder participated in the brainstorming session.

The results of the thesis are in line with previous research data. In supporting the hobbies of multilingual children, attention should be paid to communication,

location, ease of access and the affordability of the hobbies. The output of the thesis was the development proposals based on the survey and brainstorming.

Keywords:

Hobbies, multilingual, elementary school-aged children, Turku city, development work

Sisältö

1 Johdanto	7
2 Tausta ja tarve	8
3 Projektioorganisaation kuvaus	10
4 Tavoite, tarkoitus ja tuotos	12
5 Teoreettinen viitekehys	13
5.1 Monikielinen väestö ja kantaväestö	13
5.2 Monikieliset ja liikunta	14
5.2.1 Liikunnan hyödyt monikieliselle	16
5.2.2 Esteet liikunnan harrastamiselle	17
5.2.3.1 Raha liikunnan esteenä	18
5.2.3.2 Liikunnan esteet ja naissukupuoli	19
5.2.3 Liikuntaharrastamisen edistäminen	20
5.3 Monikieliset, taide ja kulttuuri	20
5.3.1 Taide, kulttuuri ja hyvinvointi	21
5.4 Liikuntasuositus	23
5.5 Monikielisten sosioekonominen tilanne Suomessa	24
6 Opinnäytetyön menetelmät ja eteneminen	25
6.1 Kyselytutkimuksen aineiston keruu	25
6.2 Kyselytutkimuksen aineiston analysointi	27
6.3 Aivoriihi	27
7 Eettisyyteen ja luovuuteen liittyvät kysymykset	29
8 Kyselytutkimuksen tulokset	30
8.1 Harrastamisen nykytilanne	30
8.2 Harrastustoiveet	33
8.2.1 Harrastamisen ajankohta ja sijaniti	35
8.2.2 Kehittämiskohteet	36

8.2.3 Viestintä	36
9 Aivoriihen tulokset	38
10 Lopputulokset	40
11 Pohdinta	41
Lähteet	44

Liitteet

Liite 1. Opinnäytetyön kehittämissuositukset

Liite 2. Aivoriihen PowerPoint

Kuvat

Kuva 1. Kyselylomakkeen rakenne.	26
Kuva 2. Toive harrastamisen ajankohdasta.	35
Kuva 3. Aivoriihin kehittämissuositukset.	38

Taulukot

Taulukko 1. Vastaajien liikuntaharrastukset.	32
Taulukko 2. Vastaajien taide- ja kulttuuriharrastukset.	32
Taulukko 3. Vastaajien muut harrastukset.	33
Taulukko 4. Vastaajien liikuntaharrastustoiveet.	34
Taulukko 5. Vastaajien taide- ja kulttuuriharrastustoiveet.	34
Taulukko 6. Vastaajien muut harrastustoiveet.	34

1 Johdanto

Turun kaupungin tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin tasavertainen tukeminen, sekä se, että heillä olisi oma harrastus (Turun kaupungin vapaa-ajan palvelukokonaisuus 2021 & Turun kaupunki 2021, 8-9). Monikieliset ovat kohderyhmänä vaikeasti saavutettavissa ja kulttuurierot tuovat haasteita viestinnässä. Lisäksi monikielisen väestön tulotaso on selvästi kantaväestöä matalampi (Helsinki 2021, Ruotsalainen 2015 & Suomen köyhyyden vastainen verkosto EAPN-Fin 2020, 18-19). Australialaistutkimuksessa on kuitenkin myös todettu, että tulotasosta riippumatta maahanmuuttajalapsat osallistuvat australialaislapsia harvemmin järjestettyyn liikuntaan (Ahmed ym. 2023). Lisäksi kirjallisuudessa on tuotu esille useampi eri syy siihen miksi monikielisten harrastavat kantaväestöä vähemmän (Marconnot ym. 2019 & Moreira & Gonçalves 2020).

Turun kaupungin liikuntapalvelut toimivat opinnäytetyön toimeksiantajana. Opinnäytetyöllä haluttiin selvittää turkulaisten monikielisten peruskouluikäisten (noin 6-16 vuotiaat) lasten harrastustottumuksia, harrastamista edistäviä ja estäviä tekijöitä, sekä harrastustoiveita. Opinnäytetyö toteutettiin kahdessa osassa: kyselytutkimuksena peruskouluikäisille monikielisille sekä aivoriihinä, johon osallistui toimeksiantaja ja sidosryhmien edustajia. Opinnäytetyön tavoitteena oli Turun kaupungin palvelutarjonnan kehittäminen yhdenvertaisten harrastusmahdollisuuksien takaamiseksi.

2 Tausta ja tarve

Opetus- ja kulttuuriministeriön yhtenä tavoitteena on monikielisten harrastusaktiivisuuden nostaminen kantaväestön tasolle (Kananen 2019). Turun 2021-2025 pormestarinohjelman kärkihankkeisiin kuuluu tukea kaikkien turkulaisten lasten harrastamismahdollisuutta. Tämän vuoksi Turun kaupunki toteutti syksyllä 2021 harrastekysely turkulaisille lapsille ja nuorille. (Turun kaupungin vapaa-ajan palvelukokonaisuus 2021 & Turun kaupunki 2021, 8-9.) Turkulaisten peruskouluikäisten lasten ja toisen asteen opiskelijoiden harrastamista sekä niiden estäviä ja edistäviä tekijöitä selvitettiin Webropol -kyselyn avulla. Kysely jaettiin peruskouluikäisille huoltajille koulun kautta, jotka vastasivat kyselyyn lapsensa kanssa. Toisen asteen opiskelijat vastasivat kyselyyn omassa oppilaitoksessaan (Turun kaupungin vapaa-ajan palvelukokonaisuus 2021). Kyselyn avulla saatiin kattavasti tietoa harrastusten kustannuksista, kantaväestön lasten ja nuorten harrastamisesta, niiden esteistä sekä edistävästä tekijöistä ja harrastustoiveista. Monikielisen väestön vastausprosentti jäi matalaksi ja tämän vuoksi tietoa on vaikea hyödyntää toiminnan kehittämisessä. Vastaajia oli kaiken kaikkiaan 5930, joista 3540 olivat peruskouluikäisten lasten ja 2390 toisen asteen opiskelijoiden vastauksia. Monikielisten vastanneiden määrä kaikista peruskouluikäisistä oli 366 (10%) ja toisen asteen opiskelijoista 179 (5%). Tilastojen mukaan monikielisiä kaikista oli Turussa vuonna 2021 opiskelleista peruskouluikäisistä lapsista 16%. Lukumäärällisesti kyse on runsaasta parista tuhannesta monikielisestä lapsesta. Eli kaikista monikielisistä peruskouluikäisistä 15% vastasi kyselyyn, kun vastaava arvo kantasuomalaisilla oli 30%. (aineisto opinnäytetyön tekijän käytössä.) SurveyMonkey (2023) mukaan 20-30% vastausprosentti on hyvä tulos, mikäli kohdejoukko on tutkijalle ennestään tuntematon. 10-15% vastausprosentti on realistinen. (SurveyMonkey 2023.) Vehkalahden (2014, 44) mukaan 10% vastausprosentilla ei voida pitää tutkimustuloksia luotettavina. Merkittävä syy monikielisten matalaan vastausprosenttiin vuoden 2021 toteutetussa kyselyssä oli opettajien mukaan kyselyn kieli. Kielivaihtoehtoina olivat suomi, ruotsi ja englanti.

Turun maahanmuuttajien hyvinvointitutkimuksen tuloksissa käy ilmi, että yhdeksäsluokkalaisten monikielisten tyttöjen liikkuminen on vähentynyt merkittävästi vuoden 2019 ja 2021 tutkimusten välillä. Samanlaista ilmiötä ei ole havaittavissa kantaväestön tai monikielisten pokien osalta. Turun kaupungin kotouttamisohjelman avulla halutaan yhteistyössä sidosryhmien ja monikielisten tyttöjen ja heidän perheiden kanssa löytää keinoja edistää tyttöjen liikuntaa. (Turun kaupunki 2022, 29.)

Tästä heräsi tarve tehdä uusi monikielisille peruskouluikäisille suunnattu kysely. Kyselyllä pyrittiin selvittämään monikielisten harrastamistottumuksia, harrastamista estäviä ja edistäviä tekijöitä sekä harrastustoiveita.

3 Projektiorganisaation kuvaus

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Turun kaupungin liikuntapalvelut. Turun liikuntapalveluiden tarkoituksena on tukea turkulaisten lasten liikkumista ja parantaa hyvinvointia liikunnan avulla (Turku 2023c). Turun kaupungin toiminnalla pyritään tukemaan kaikkien turkulaislasten ja -nuorten yhdenvertaista mahdollisuutta harrastamiseen (Turku 2023b). Turun kaupunki järjestää lapsille ja nuorille erilaisia harrastusmahdollisuuksia sekä tukee yhdistysten sekä seurojen toimintaa.

Opinnäytetyötä edistävään projektiryhmään osallistui liikuntapalveluiden lisäksi Turun kaupungin taide- ja kulttuuripalvelut, nuortenpalvelut sekä kohderyhmää tavoittavia yhdistyksiä. Nämä sidosryhmät osallistuivat kyselylomakkeen muokkaamiseen monikielisille sopivaksi, auttoivat kyselylomakkeen viestinnässä ja osallistuivat aivoriiheen Turun kaupungin palveluiden toiminnan kehittämiseksi. Lisäksi Monikulttuurinen varhaiskasvatus, koulu ja koti ry (Mvkk) avusti kyselylomakkeen pilotoinnissa.

Turun kaupungin taide- ja kulttuuripuolen palvelut tarjoaa lapsille monipuolisesti erilaista kulttuuritoimintaa (Turku 2023a). Turun kaupungin liikuntapalvelut, taide- ja kulttuuripuolen palvelut sekä nuortenpalvelut kuuluvat vapaa-ajan palvelukokonaisuuteen. Vapaa-ajan palvelukokonaisuuden tavoitteena on tarjota vaikuttavia ja saavutettavia palveluita, kannustaa asukkaita itsensä kehittämiseen, aktiiviseen elämäntapaan ja yhteisöllisyyteen sekä kannustaa ammatillisen osaamisen ylläpitoon. (Turku 2023d.) Turun kaupungin kotouttamisohjelman mukaan kaupungin vapaa-ajan palvelut tuottavat erikseen maahanmuuttajille sekä monikielisille suunnattuja palveluja kotoutumisen tukemiseksi. Palveluja on tarjolla taide- ja kulttuuripuolelta, nuoriso- sekä liikuntapalveluiden puolelta. Toiminnalla pyritään huomioimaan eri kulttuurien käytäntöjä ja innostamaan monikulttuuriseen toimintaan myös kantaväestön kanssa. (Turun kaupunki 2022, 19.)

Fingerroosin säätiön tavoitteena on edistää perheiden ja ikääntyvien hyvinvointia (Fingerroosin säätiö 2023a). Fingerroosin palvelutarjonta on monipuolista ja esimerkiksi toimintakeskus Panskis tarjoaa perheneuvontaa (Fingerroosin säätiö 2023b).

Mvkk:n tavoitteena on vahvistaa eri kieli- ja kulttuuritaustaisten vanhempien ja varhaiskasvatuksen sekä koulun välistä yhteistyötä. Lisäksi tavoitteena on tukea monikielisten perheiden kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. (Mvkk 2023)

Sateenkaari Koto ry tuottaa varhaiskasvatuspalveluja, lapsiperheiden kotipalvelua ja kuntouttavaa työtä tukevia palveluita. Yhdistyksen tavoitteena on lapsiperheiden tukemisen lisäksi vahvistaa maahanmuuttajataustaisten perheiden viihtymistä ja juurtumista suomalaiseen kulttuuriin ja ympäristöön. (Sateenkaari Koto 2023.)

Turun tyttöjen talo tarjoaa maksutonta vapaa-ajan toimintaa tytöille ja nuorille naisille. Tyttöjen talo tarjoaa sekä ohjattua että vapaamuotoisempaa vapaa-ajan viettoa. (Turun tyttöjen talo 2023)

4 Tavoite, tarkoitus ja tuotos

Opinnäytetyön tavoite oli kehittää Turun kaupungin palvelutarjontaa lasten yhdenvertaisten harrastusmahdollisuuksien takaamiseksi.

Opinnäytetyön tarkoitus oli tuottaa tietoa turkulaisten monikielisten peruskouluikäisten lasten harrastamisesta, harrastamiseen liittyvistä esteistä ja edistävästä tekijöistä sekä harrastustoiveista. Selvitystä käytettiin Turun kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisen pohjana.

Opinnäytetyön tuotos oli kyselyyn ja aivoriiheen pohjautuvat kehittämissuositukset PowerPoint -esityksenä (Liite 1) esitettynä.

Kyselyn tutkimuskysymykset:

- Mitä turkualiset monikieliset peruskouluikäiset lapset harrastavat?
- Mitkä ovat turkulaisten monikielisten peruskouluikäisten lasten harrastamista edistäviä tekijöitä?
- Mitkä ovat turkulaisten monikielisten peruskouluikäisten lasten harrastamista estäviä tekijöitä?
- Mitä harrastustoiveita turkualisilla monikielisillä peruskouluikäisillä lapsilla on?

5 Teorettinen viitekehys

Maahanmuuttajien määrä Suomessa on vuosien aikana lisääntynyt. Maahanmuuttaja on tullut eniten Neuvostoliitosta (paluumuutto inkerinsuomalaisia), Virosta ja Venäjältä. Ruotsista maahanmuuttajat ovat pääasiassa paluumuuttajia. Lisäksi suurempia määriä maahanmuuttajia on tullut Irakista, Somalista, Thaimaasta, ja Kiinasta. Vuoden 2019 tilastojen mukaan kieliosaamisen osalta suuret ryhmät maahanmuuttajista puhuvat venäjää, viron, arabian, somalin ja englannin kieltä. Näiden jälkeen suurimmat kielet ovat kurdin kieltä, persia/farsinkieltä, kiinaa ja albanian kieltä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021b, 29-31.) Suomen yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021b, 33)

5.1 Monikielinen väestö ja kantaväestö

Tilastokeskuksen (2023b) mukaan vieraskielinen henkilö on henkilö, jonka kieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. STT (2023) mukaan maahanmuuttaja on henkilö, joka on toisen maan kansalainen ja muuttaa Suomeen pidemmäksi ajaksi. Maahanmuuttajaviraston (2023) mukaan tätä henkilöä kutsutaan ulkomaalaiseksi. Maahanmuuttoviraston (2023) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (2023) mukaan taas maahanmuuttaja on henkilö, joka muuttaa Suomeen. Suomen köyhyyden vastaisen verkoston EAPN-Fin (2020, 18-19) mukaan ulkomaalaistaustaisella tarkoitetaan henkilöä, jonka tiedossa oleva vanhempi tai molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla. Maahanmuuttaja sanaa voidaan käyttää, kun puhutaan henkilöistä, joiden kansalaisuustilannetta ei tunneta (STT 2023). Ulkomainen syntyperällä taas tarkoitetaan henkilöä, jonka vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla. Henkilö itse voi olla joka Suomessa tai toisessa maassa syntynyt. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023.)

Tässä opinnäytetyössä käytetään käsitettä monikielinen. Monikielisellä tarkoitetaan henkilöä, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Kohderyhmänä tälle opinnäytetyölle on turkulaiset monikieliset kouluikäiset lapset ja nuoret.

Kantaväestöllä tarkoitetaan jonkin seudun alkuperäistä väestöä (Suomisanakirja 2023.) Tässä opinnäytetyössä tarkoitetaan kantaväestöllä tai kantasuomalaisella väestöllä väestöä, jonka äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame.

5.2 Monikieliset ja liikunta

Urheilu on yksi voimallisimmista kulttuurin siirtomekanismeista ja rakenteista, jota ihmiskunnassa on koskaan tunnettu. Monikielisille liikunta muodostaa sosiaalisen maailman, jonka kautta he voivat oppia uuden kotimaan kulttuuriin, harjoittaa fyysistä toimintaa ja työstää omaa identiteettiään. Ihmisillä on kaikkialla ympäri maailmaa jonkinlainen suhde liikuntaan. Suhde voi olla positiivinen, kielteinen tai neutraali. Monikielisten liikuntasuhteeseen vaikuttaa vanhan kotimaan vaikutteet sekä uuden kotimaan liikuntakulttuuri. (Zacheus ym. 2012, 69.) Wikströmin ym. (2014, 48) mukaan liikunta ja ulkoilu ovat maahanmuuttajille kolmanneksi tärkein vapaa-ajanviettotapa ja maahanmuuttajanuoret kokevat liikunnan mielekkääksi. Monikielisten liikuntaan liittyvät kulttuurierot verrattuna kantaväestöön voivat olla merkittäviä.

Esimerkiksi venäläinen liikuntakulttuuri perustuu voimakkaasti huippu-urheilukeskeiseen järjestelmään ja seuratoimintaan. Pakolaisilla Afrikasta ja Aasiasta taas liikuntakulttuuri on suppeampi. Liikunta painottuu elämäkaaren alkupuolelle ja liikunta nähdään hyväksyttävämpänä nuorten ja miesten harrastuksena. Liikunta tapahtuu yleensä esimerkiksi vapaamuotoisena jalkapallon pelaamisena, ilman seuratoimintaa. (Zacheus ym. 2012, 3-5.) Monikielisten liikuntatoimintaa on järjestetty Suomessa 1990-luvulta alkaen. Aktiivisia toimijoita monikielisten liikunnan parissa ovat muun muassa Liikuntaa ja kulttuuria kansainvälisesti LIIKKUKAA ry, Suomen monikulttuurinen

Liikuntaliitto FIMU ry, Suomen Liikunta ja urheilu ry SLU, Suomen Palloiluliitto ja kuntien tukemat liikuntaseurat. (Opetusministeriö 2010, 9-10.)

Monikieliset liikkuvat kantasuomalaisia harvemmin ja suurempi osuus on liikunnallisesti täysin passiivisia. Tämä pätee myös monikielisiin lapsiin. Lisäksi liikunnan intensiteetissä on myös eroa. Monikieliset lapset harrastavat kantasuomalaisia lapsia harvemmin kuormittavaa liikuntaa. (Zacheus ym. 2012, 115.) Moreira ja Gonçalves (2020) mukaan Euroopassa maahanmuuttajat ovat fyysisesti vähemmän aktiivisia kuin kantaväestö (Moreira & Gonçalves 2020). Monikielisten välillä on kuitenkin myös eroa. On todettu, että toisen sukupolven maahanmuuttajat ovat liikunnallisesti aktiivisempia, kuin ensimmäisen sukupuolen maahanmuuttajat. (Zacheus ym. 2012, 117.) Castaneda ym. (2012, 179-180) mukaan somalilaistaustaisista joka viides ja kurdilaisista joka neljäs harrasti kuntoliikuntaa. Venäläisistä ja kantaväestöstä joka kolmas harrasti kuntoliikuntaa. (Castaneda ym. 2012, 179-180.) Myös kanadalaistutkimuksessa todettiin, että maahanmuuttajat ovat kanadalaisia vähemmän fyysisesti aktiivisia ja maahanmuuttajien etnisellä taustalla on myös merkitystä aktiivisuuden määrään sekä maahan muuttaessa Kanadaan, että pitkän ajan seurannassa. Aktiivisuus lisääntyy maahanmuuton jälkeen, mutta jää kuitenkin kanadalaisia alhaisemmaksi. Itä- ja kaakkois-Aasialaistaustaiset nuoret ovat vähemmän aktiivisia riippumatta maahanmuutosta kuluneesta ajasta. Latinalais-Amerikkalaisten ja afrikkalaisten maahanmuuttajien kohdalla vastaavaa löydöstä ei ollut. (Kukaswadia ym. 2014.) Berge ym. (2022) tutkimuksessa todettiin, että afroamerikkalaiset lapset viettivät latinalaisamerikkalaisia, natiivi amerikkalaisia, somaleja, valkoisia ja Etelä- ja Pohjoisaasialaisia vähemmän aikaa kevyen liikunnan parissa ja enemmän aikaa ruudun äärellä (Berge ym. 2022 & Berge ym. 2018). Lisäksi tutkimus osoitti suuria eroja pienituloisten, etnisesti monimuotoisten ja maahanmuuttajien lasten tavoitteiden saavuttamisessa. (Berge ym. 2018.) Gallegos (2020) tutkimuksessa todettiin, että yli vuoden Australiassa oleskelevalla fyysisen aktiivisuuden suositukset täyttyivät pienemmällä todennäköisyydellä verrattuna niihin, joiden oleskelu oli lyhyempää. (Gallegos 2020) Wikströmin ym. (2014, 48) suomalaisen tutkimuksen tutkimustulokset ovat kuitenkin ristiriidassa edellä mainittuihin

lähteisiin. Wikströmin ym. (2024, 48) mukaan kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista fyysisen aktiivisuuden suositus ei pääsääntöisesti toteudu. Kantaväestön osalta 7%, somalitaustaisista 8% ja kurditaustaisista 11% täyttävät liikuntasuosituksen.

Monikielisten suosittummat liikuntalajit ovat kävely, uinti, pyöräily, jalkapallo, kuntosaliharjoittelu ja lenkkeily. Suomessa monikieliset eivät juurikaan harrasta talvilajeja. (Zacheus ym. 2012, 3-5, 148, 155-156.) Jalkapallo, kuntosali ja lenkkeily ovat pääasiassa miesten suosiossa. Kävely, uinti ja tanssi ovat naisten suosiossa. (Zacheus ym. 2012, 148, 155-156.)

5.2.1 Liikunnan hyödyt monikieliselle

Liikunnalla on lapselle ja nuorelle paljon positiivisia vaikutuksia: se tukee muun muassa kasvua ja kehitystä, kohottaa mielialaa ja itsetuntoa, tukee positiivista minäkuvaa sekä kehittää sosiaalisia taitoja (Haapala 2020 & Wikström ym. 2014, 48). Kouluikäisillä säännöllinen monipuolinen liikunta tukee fyysisten ominaisuuksien kehittymistä (Wikström ym. 2014, 48).

Zacheus ym. (2023, 89) mukaan monikielinen voi paremmin, kun hän on integroitunut uuteen kotimaahan. Kotoutuminen uuteen maahan on aikuisille ja vanhemmille ikäluokille lapsia helpompaa. Lapsille ja nuorille liikuntaharrastus tukee kotoutumista vanhempia paremmin. (Zacheus ym. 2012, 3-5.)

Liikuntaharrastukseen osallistuminen voi edistää monikielisten nuorten osallisuutta, sosiaalisten suhteiden kehittymistä ja siten helpottaa heidän kotoutumistaan (Kananen 2019, Marconnot ym. 2019 & Wikström ym. 2014, 48). Lapsi oppii toisten auttamisesta, avun saamisesta ja luottamuksesta. He kokevat olevansa suosittuja, arvostettuja ja osa yhteisöä. (Wikström ym. 2014, 48.) Lisäksi liikunta voi auttaa monikielisiä elämän järjestyksen saamiseksi, identiteetin muodostumista, suomen kielen ja yhteiskunnan sääntöjen oppimisessa, psyykkisen ja fyysisen terveyden ylläpitämisessä ja edistämisessä, yhteenkuuluvuuden tunteen muodostuksessa sekä rasismien

ehkäisyssä. Toisaalta liikunta voi myös toimia henkisenä terapiana, jonka avulla saa ajatukset pois traumaista. (Zacheus ym. 2012, 3-5, 90-91.)

5.2.2 Esteet liikunnan harrastamiselle

Uudessa LIITU-tutkimuksessa todettiin, että lasten ja nuorten liikuntaa estäviä tekijöitä ovat muun muassa sen tylsäksi, tarpeettomaksi tai vaikeaksi kokeminen, ajan puute, se, että liikuntaharrastus ei ole riittävän lähellä kotia, kalliit kustannukset tai kiinnostuksen puute. Lisäksi syinä nousi esille terveydentila, ahdistus sekä laiskuus. (Valtion liikuntaneuvosto 2023, 51.)

Yleisiä esteitä liikunnan harrastamiselle ovat mielenterveys, perheen tarpeet, rahan ja ajan puute sekä monikielisten olemassaolon peruspilareiden puuttuminen kuten huoli rahan riittämisestä ruokaan (Marconnot ym. 2019 & Zacheus ym. 2012, 129-133). Euroopassa maahanmuuttajilla liikuunan esteeksi ilmoitetaan usein syyksi raha, kielimuuri ja kiire (Moreira & Gonçalves 2020). Taloudelliset vaikeudet nähdään erityisesti vähäisesti koulutetuilla ja monilapsiperheillä (Marconnot ym. 2019 & Zacheus ym. 2012, 129-133). Ahmed ym. (2023) mukaan maahanmuuttajalapsen osallistuvat australialaislapsia harvemmin järjestettyyn liikuntaan. Lisäksi matalan ja keskitulotason maista tulevilla maahanmuuttajalapsilla oli pienempi todennäköisyys osallistua joukkuelajeihin kuin korkean tulotason maista tulevilla sekä australialaislapsilla. (Ahmed ym. 2023) Muita esteitä liikunnan harrastamiselle ovat ystävien puute harrastuksessa ja suomen kielen taitotaso (Marconnot ym. 2019 & Zacheus ym. 2012, 129-133) Lisäksi talviolosuhteet, miesten ja naisten yhteiset liikuntaryhmät voivat olla esteenä. (Zacheus ym. 2012, 129-133.) Pakolaisena maahan tulleilla voi olla vanhassa kotimaassa koettuja traumoja, jotka haittaavat liikunnan harrastamista (Zacheus ym. 2012, 3-5). Lisäksi maahanmuuton syy voi vaikuttaa harrastamiseen. Osa on muuttanut taloudellisista syistä, jolloin pääfokus vanhemmilla on töiden teossa ja rahan tienämisessä, eikä suunnitelmissa ole jäädä pysyvästi asuinpaikkaan. Pysyvästi asuinpaikkaan jääville, esimerkiksi pakolaisilla tai poliittista turvapaikkaa hakevilla lasten koulutuksella, henkisellä ja fyysisellä

hyvinvoinnilla on suurempi merkitys. (Marconnot ym. 2019.) Monikieliset voivat kokea vapaa-ajan vieton kantaväestön kanssa ongelmalliseksi, sillä pelätään etäännyttä omasta kulttuurista (Zacheus ym. 2012, 134-138). Ongelmaksi voi myös muodostua liikuntapaikkojen ja luontoympäristön saavutettavuus. Kaikilla ei ole omaa ajoneuvoa ja julkisten käyttö voi olla hankalaa tai muuttua resurssikysymykseksi. (Marconnot ym. 2019) Myös vanhempien stressin on osoitettu vaikuttavan lasten fyysiseen aktiivisuuteen erityisesti tytöillä vähentävästi (Berge ym. 2021).

Monikielisten nuorten toimintatavat ja arvot voivat olla erilaiset kuin joukkueen tai seuran ja näin vaikuttaa nuoren harrastavuuteen. Haasteet voivat liittyä esimerkiksi kielitaitoon, aika- ja auktoriteettikäsityksiin. Lisäksi seuroissa voi vallita negatiivisia asenteita ja ennakkoluuloja monikielisiä kohtaan, ja nämä voivat olla jopa merkittävämpiä esteitä liikunnan harrastamiselle kuin arvot ja talous. Rasismia voi esiintyä joukkueen sisällä, valmentajilla, vastustajilla tai yleisöllä. (Kananen 2019.) Rasismikokemukset ovat yleisimpiä juniori- ja harrastetasolla kuin aikuistasolla. Erityisesti somalialaiset kokevat usein syrjintää järjestetyn liikunnan harrastamisessa (Kananen 2019 & Zacheus ym. 2012, 3-5). Ennakkoluulot myös vaikuttavat siihen, minkälaisen roolin ja minkälaisia mahdollisuuksia monikieliselle tarjotaan joukkueessa tai harjoituksissa. Yleinen ongelma on, että monikieliset nähdään homogeenisenä ryhmänä, kun taas kantaväestö yksilöinä liikunnan harrastamisessa. (Kananen 2019.)

5.2.3.1 Raha liikunnan esteenä

Hakamäen ym. (2014, 52-55) mukaan liikunnan harrastamisen kokonaiskustannukset ovat kaksin- tai kolminkertaistuneet viimeisten 10 vuoden aikana. Erityisesti kilpaurheilun kustannukset ovat kasvaneet. Eri lajien kustannuskehitykset kuitenkin vaihtelevat, esimerkiksi jääkiekon kustannukset ovat kasvaneet erityisen paljon. (Hakamäki ym. 2014, 52-55.)

Liikunta- ja urheilukustannukset ovat monelle monikielisille ja pientuloisille esteenä liikunnan harrastamiselle (Kananen 2019 & Zacheus ym. 2012, 129-133). Tämä näkyy parhaiten kilpaurheilussa, jossa varakkaiden lapset ovat enemmistössä (Kananen 2019.). Mahdollisuus osallistua liikunnan harrastamiseen ei saisi liittyä sosioekonomiseen tilanteeseen.

Sosioekonominen tilanne ei kuitenkaan yksinään vaikuta lapsen tai nuoren liikkumiseen. Liikunnan harrastamiseen vaikuttaa useampi tekijä, kuten asenteet liikuntaa kohtaan, koulutustausta, asuinpaikka, vanhempien ammatti ja koulutus. (Hakamäki ym. 2014, 12-13. & Zacheus ym. 2012, 129-133.) On kuitenkin todettu, että varallisen perheen lapset ovat fyysisesti aktiivisempia kuin pientuloisten perheiden lapset ja on todettu lineaarinen yhteys vanhempien tulotason ja lapsen liikunnan määrän välillä (Ahmed ym. 2023, Hakamäki ym. 2014, 16, 29-30, Owen ym. 2022 & Zacheus ym. 2012, 129-133).

Sosioekonomisella tasolla on kuitenkin suurempi merkitys lapsilla kuin nuorilla (Owen ym. 2022).

5.2.3.2 Liikunnan esteet ja naissukupuoli

Castaneda ym. (2012, 179-180) tutkimuksessa todettiin, että kurdilais- ja somalilaistaustaisista ja kantaväestöstä naiset harrastivat miehiä vähemmän liikuntaa, kun taas venäläiset harrastivat saman verran sukupuolesta riippumatta. (Castaneda ym. 2012, 179-180.) Myös Wikströmin ym. (2014, 48) tutkimus puoltaa tätä. Tutkimuksessa todettiin, että somalitaustaisista tytöistä 3% ja kurditaustaisista tytöistä 5% harrastivat liikuntasuosituksen mukaista liikuntaa. Vastaava luku somalitaustaisista pojista oli 12% ja kurditaustaisista pojista 16%. (Wikström ym. 2014, 48) Monikielisillä naisilla liikunnan harrastamisen esteet ovat miehiä yleisempiä, ja tämä johtaa naisten vähäisempään liikunnan aktiivisuuteen (Zacheus ym. 2012, 133-134). Naisten liikuntaan osallistumista voivat estää kulttuuriset, uskonnolliset ja rasistiset tekijät (Zacheus ym. 2012, 134-138). Naiset ovat Suomessa tasa-arvoisemmassa asemassa kuin monessa muussa maassa (Zacheus ym. 2012, 133-134). Monikielisillä saattaa kuitenkin olla kotimaasta peritty kulttuuri siitä,

että pojat harrastavat liikuntaa, mutta liikunnan harrastaminen ei ole tytöille tarkoitettu (Marconnot ym. 2019). Ahmed ym. (2023) mukaan runsas ruutuaika, psyykkiset vaikeudet, sisarusten suuri määrä ja alhainen sosioekonominen asema vaikuttavat erityisesti tyttöjen järjestetyn liikunnan harrastamiseen vähentävästi (Ahmed ym. 2023). Osa musliminaisista ei välttämättä saa liikkua kodin ulkopuolella yksin ilman miessukulaisen seuraa. Tämä rajoittaa naisten liikkumista, sosiaalisia kontakteja ja johtaa herkästi naisten syrjintään. Lisäksi yhteiset pukue- ja suihkutilat muiden tyttöjen kanssa voi olla ongelma. Myös pukeutumiseen voi liittyä ongelmia, mikäli monikielinen käyttää huntua ja hametta. (Zacheus ym. 2012, 134-138.)

5.2.3 Liikuntaharrastamisen edistäminen

Monikielisten näkökulmasta liikuntatoiminnan suunnittelussa tulisi kiinnittää huomiota miesten ja naisten erillisiin liikuntaryhmiin, kohderyhmän ikään ja sukupuoleen, liikuntapalveluiden suunnitteluun yhdessä monikielisten kanssa, monikielisten tavoitettavuuteen, matalan kynnyksen toimintaan ja oikeanlaiseen viestintään liikunnan hyötyihin liittyen. (Zacheus ym. 2012, 3-5.)

5.3 Monikieliset, taide ja kulttuuri

Taiteen määrittelyyn on monta eri määritelmää. Fancourt & Finn (2019, 1) määrittelevät, että taiteeseen kuuluu: musiikki, tanssi, teatteri, laulu, elokuvat, design, maalaus, valokuvaus, kuvanveisto, tekstiilikäsittely, kirjallisuus, kulttuuri (esim. museot, teatteri ja festivaalit), animaatio ja tietokonegrafiikka. (Fancourt & Finn 2019, 1.)

Suomi on allekirjoittanut sekä kansallisia että kansainvälisiä sopimuksia ja lakeja maahanmuuttajien asemaan ja kulttuurisiin oikeuksiin liittyen. Suomi on sitoutunut suojelemaan kulttuurin ilmaisua ja moninaisuutta. Lisäksi suomessa jokaisella on oikeus tunnustaa ja harjoittaa omaa uskontoa ja omaa kieltä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021b, 32)

Taiteen avulla voi oppia uuden kotimaan kielen ja kulttuurin, luoda sosiaalisia kontakteja, integroitua yhteiskuntaan sekä luoda vuorovaikutusta kulttuurien välillä (Lehikoinen & Vanhanen 2017, 61-63).

Musiikki on yksi tehokkaimmista kotoutumista edistävästä välineistä. Musiikin avulla voi oppia toimimaan uudessa kulttuurissa, sen edustajien kanssa, oppia uuden kotimaan kielen sekä verkostoitua. Taide voi myös olla tärkeä kotoutumisväylä. (Zacheus ym. 2012, 89.) Suomessa on kotoutumisen edistämiseen liittyvä laki, jonka avulla pyritään tukemaan monikielisten mahdollisuutta omaan kielen ja kulttuurin ylläpitoon (Laki kotoutumisen edistämisestä 30.12.2010/1386 2:6). Suvaitsevuuksia ja monikulttuurisuutta on pyritty tukemaan esimerkiksi luomalla erillisiä rahoituskanavia ja kulttuurikeskuksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön määrärahalta on tuettu monikulttuurisuutta ja rasismia vastaan työtä. Avustuksilla on edistetty kotoutumista Suomeen taiteen ja kulttuurin avulla. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021b, 34-36.)

5.3.1 Taide, kulttuuri ja hyvinvointi

Taiteen ja kulttuurin harrastamiseen liittyen on todettu paljon terveysvaikutuksia. Lisäksi taiteen ja kulttuurin tarkalla suunnittelulla voidaan myös antaa tietoa terveellisistä elämän tavoista, kulttuurista tai ilmiöistä. Taide voi tukea nuoren fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia (Honkasalo & Laukkanen 2015, 25., Laitinen 2017, 30-32. & Lehikoinen & Vanhanen 2017, 31-33.) Taiteella on myös myönteisiä vaikutuksia nuoren kehitykselle ja taide voi tukea kognitiivisten, emotionaalisten ja sosiaalisten taitojen kehittymistä (Fancourt & Finn 2019, 9-11 & Laitinen 2017, 30-32).

Taide vahvistaa identiteettiä, itsetuntoa, itsensä hyväksymistä ja itseluottamusta. Taide kehittää itsetuntemusta, esimerkiksi tukee itsekäsitystä, omien vahvuuksien tunnistamista sekä ajattelu- ja reflektointitaitoja. (Fancourt & Finn 2019, 9-11., 23-34. & Laitinen 2017, 30-32.) Taiteen avulla nuori voi oppia ymmärtämään omia ja muiden uskomuksia, arvoja ja tapoja tehdä asioita

(Lehikoinen & Vanhanen 2017, 31-33). Lisäksi taide edistää oppimista, yhteistyö- ja ongelmanratkaisutaitoja (Fancourt & Finn 2019, 9-11). Taide tukee yhteisöllisyyttä, vähentää yksinäisyyttä ja sosiaalista isoitoimista (Fancourt & Finn 2019, 9-11).

Lapsilla taide vähentää masennusta, ahdistusta, syrjäytymistä ja aggressiota. Lisäksi taide vahvistaa lapsilla kulttuurista empatiaa, itsetuntoa, -luottamusta ja voi voimaannuttaa lasta. (Fancourt & Finn 2019, 9-11, 23-34 & Laitinen 2017, 30-33.) Taiteen harrastaminen näkyy myös koulumenestyksessä läsnäolon lisääntymisellä (Fancourt & Finn 2019, 9-11, 23-34). Lisäksi lapsella on mahdollisuus tulla nähdyksi ja ilmaista tunteitaan turvallisessa ympäristössä (Fancourt & Finn 2019, 9-11, 23-34 & Lehikoinen & Vanhanen 2017, 31-33). Musiikki voi auttaa lasta kielen oppimisessa sekä tukea motorista koordinaatiota (Fancourt & Finn 2019, 9-12). Osallistavalla taiteella on positiivisia vaikutuksia toimijuuteen ja toimijuuden tunteeseen (Laitinen 2017, 30-32).

Taide tuo yhteen eri-ikäiset, -taustaiset ja eri kulttuurit. Taide tukee kulttuurin ja sukupuolten välistä ymmärrystä ja erilaisuuden arvostamista. (Laitinen 2017, 32-33.) Monikieliset voivat taiteen avulla saada tukiverkoston ja käytännön taitoja, joista voi olla työelämässä hyötyä. Lisäksi monikielisen osallistuminen taiteeseen voi tukea kulttuurisia perinteiden ylläpitoa, monikulttuurisuutta sekä vähentää etnisiä jännitteitä ja edistää muiden hyväksyntää. Erityisesti monikulttuurinen taide voi tukea monikielisen identiteetin muodostumista, oman kulttuurin säilyttämistä, lisätä sosiaalista hyväksyntää ja lisätä yksilön kuulluksi tuleamista. (Fancourt & Finn 2019, 9-11, 32-33.)

Taiteella on myönteisiä vaikutuksia mielenterveyteen (Laitinen 2017, 27-28). Taide voi lievittää stressiä ja ahdistusta (Fancourt & Finn 2019, 23-34, Laitinen 2017, 27-28 & Lehikoinen & Vanhanen 2017, 31-33). Kriisitilanteessa tai elämänmuutoksessa taide voi tukea yksilön selviytymistä (Laitinen 2017, 30-32). Traumaattisten kokemusten jälkeen taide voi auttaa surun, nöyryytyksen ja vihan tunteiden käsittelemisessä, antaa vertaistukea ja olla tukikeino posttraumaattisen stressihäiriön hoidossa (Fancourt & Finn 2019, 32-33). Taiteella on myös ennaltaehkäiseviä vaikutuksia. Taide ennaltaehkäisee

stressiä, ahdistusta ja vähentää riskiä mielenterveysongelmiin. (Fancourt & Finn 2019, 23-34.) Taiteesta voi myös olla hyötyä kivun tai sairauden kanssa elämisessä ja se voi vähentää kipu- ja unilääkkeiden tarvetta (Laitinen 2017, 27-28, 30-32).

Taiteella on myönteisiä vaikutuksia elämänlaatuun, onnellisuuteen ja hyvinvointiin. Huomiokohtana kuitenkin, että taiteen merkitys elämänlaatuun vaihtelee riippuen henkilöstä, ihmisen kiinnostuksen kohteista, taustasta ja olosuhteista. (Laitinen 2017, 30-32.)

5.4 Liikuntasuositus

Säännöllinen liikunta tukee lasten ja nuorten fyysistä suorituskykyä sekä terveyttä. Liikunnan terveysvaikutuksiin kuuluvat lihavuuden ehkäisy, sydän- ja verikiertoelimistön sekä metabolisten sairauksien riskien vähentäminen, luuterveyden vahvistaminen sekä ahdistuksen ja masennuksen lievittäminen. (Physical Activity Guidelines Advisory Committee 2008, 116) Lasten liikuntasuositus on suositus viikkokohtaisen liikunnan määrästä terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. 7-17 vuotiaiden kohdalla suositellaan vähintään yhden tunnin päivittäistä reipasta ja rasittavaa liikuntaa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021a, 11-12, Physical Activity Guidelines Advisory Committee 2008, 117 & UKK-instituutti 2023). Liikunnan tulisi olla monipuolista ja sisältää kestävyysliikuntaa, joka nostaa sykettä ja hengästyttää kolme kertaa viikossa. Lihavoimaharjoittelua, kestävyysharjoittelua ja luustoa vahvistavaa harjoittelua tulisi harrastaa vähintään kolme päivää viikossa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021a, 11-12, Physical Activity Guidelines Advisory Committee 2008, 117 & UKK-instituutti 2023). Lisäksi liikkuvuus, tasapaino ja ketteryys tulisi huomioida. Runsasta ja pitkäkestoista paikallaan oloa tulisi välttää ja paikallaan oloa tulisi tauottaa. Riittävä palautuminen ja uni tulee kuitenkin varmistaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021a, 11-12 & UKK-instituutti 2023)

5.5 Monikielisten sosioekonominen tilanne Suomessa

Pienituloisuus määritellään tilastokeskuksen mukaan koitaloutena, jossa käytettävissä olevat rahatulot ovat alle 60% koko väestön keskimääräisestä rahatulosta. (Tilastokeskus 2023a)

Monikielisen väestön tulotaso on selvästi kantaväestöä matalampi ja pienituloisuus on kantaväestöä yleisempää (Helsinki 2021, Ruotsalainen 2015 & Suomen köyhyyden vastainen verkosto EAPN-Fin 2020, 18-19). FinMonik 2018-2019 -tutkimuksen tuloksien mukaan ulkomaalaistaustaisista henkilöistä kaksi kolmasosaa ilmoitti kotitaloutensa tuloiksi 15 000 – 35 000 euroa. Seitsemällätoista prosentilla tulot olivat yli 45 000 euroa. (Kuusio ym. 2020, 61-62.) Ulkomaalaistaustaiset olivat viimeisen 12kk aikana joutuneet tinkimään koko väestöä useammin (33% vrt. 24%) lääkkeitä tai pelkäämään ruuan loppumista (Kuusio ym. 2020, 63). Vuoden 2018 tilaston mukaan Helsingissä yli 40% ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista oli pienituloisia. Vastaava luku kantaväestöllä oli vajaa 20%. Naisten osalta lähes 50% ulkomaalaistaustaisista ja noin 20% kantaväestöstä oli pienituloisia. Tulot kuitenkin nousivat maassaoloajan pidentyessä, mikäli henkilö työllistyi. (Helsinki 2021)

Vuoden 2019 tilastojen mukaan ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste on noin 10-15% matalampi kuin kantasuomalaisilla. Ulkomaalaistaustaisen työllistymiseen vaikuttaa Suomeen tulo syy sekä se, kuinka kauan henkilö on Suomessa asunut. (Kotoutuminen.fi 2021.) Vuonna 2021 viimeisellä neljänneksellä ulkomaalistaustaisten työllisyysaste oli vajaa 70%. Lukuun tulee kuitenkin suhtautua varauksella, sillä mittaukseen saattaa liittyä otantavirhe. (Kotoutuminen.fi 2022.)

6 Opinnäytetyön menetelmät ja eteneminen

Kehittämistehtävää varten toteutettiin kyselytutkimus ja suunniteltiin aivoriihi. Näiden avulla oli tarkoitus selvittää turkulaisten monikielisten peruskouluikäisten lasten harrastamisen sisältöä, harrastamiseen liittyviä esteitä ja edistäviä tekijöitä sekä toiveita harrastuksiin liittyen. Selvitystä käytettiin Turun kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisen pohjana.

6.1 Kyselytutkimuksen aineiston keruu

Tutkimuskysymykset:

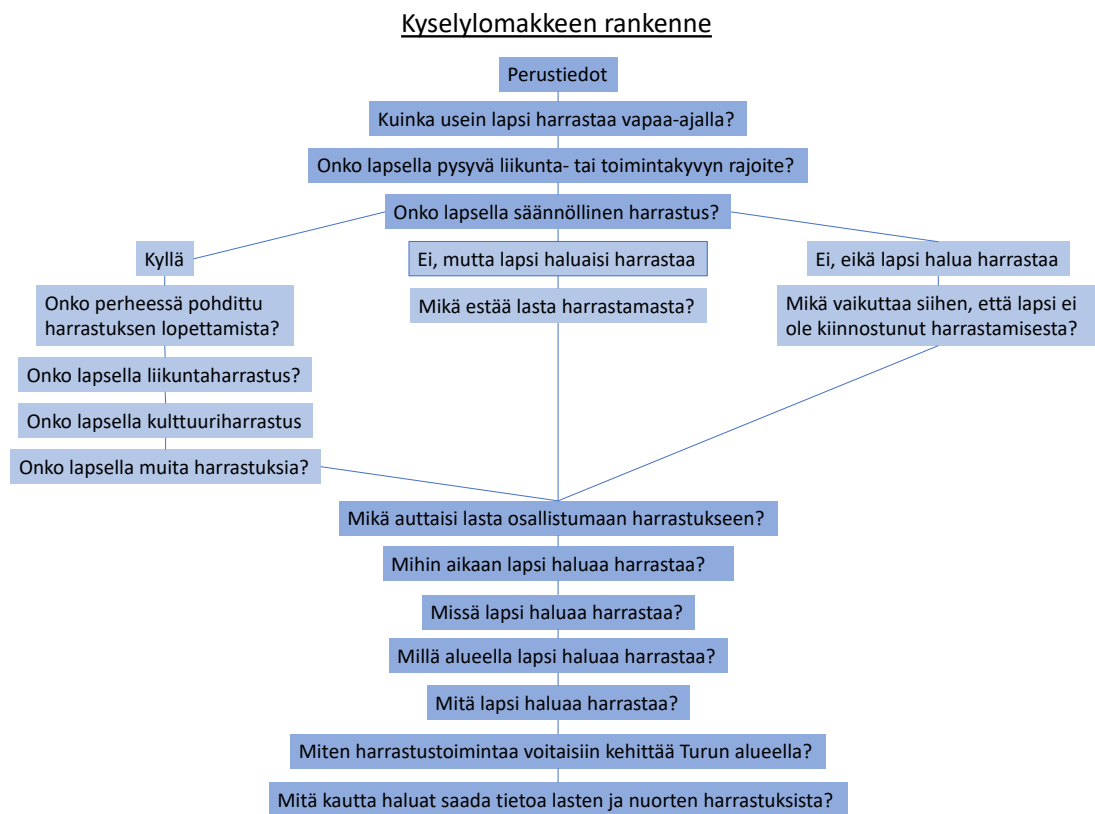
- Mitä turkualiset monikieliset peruskouluikäiset lapset harrastavat?
- Mitkä ovat turkulaisten monikielisten peruskouluikäisten lasten harrastamista edistäviä tekijöitä?
- Mitkä ovat turkualisten monikielisten peruskouluikäisten lasten harrastamista estäviä tekijöitä?
- Mitä harrastustoiveita turkualisilla monikielisillä peruskouluikäisillä lapsilla on?

Kyselytutkimus toteutettiin puolistrukturoidulla, määrällistä aineistoa tuottavalla verkkokyselyllä Webropol -sovellusta käyttäen (Koppa 2014, Tähtinen ym. 2020, 24-26, Vehkalahti 2014, 24, 40 & Vilkka 2007, 17, 28, 67-69).

Kyselylomakkeen luomisessa käytettiin pohjana Turun kaupungin vuonna 2021 toteuttaman kyselyn kyselylomaketta. Vuoden 2021 kyselylomaketta hyödynnettiin, jotta kyselyitä voitaisiin verrata keskenään. Sidosryhmät osallistuivat kyselylomakkeen muokkaukseen ja kyselylomake pilotoitiin kahdella kohderyhmään kuuluvalla henkilöllä. Kyselylomakkeen muokkauksen ja pilotoinnin tavoitteena oli luoda kohderyhmälle suunnattu kysely.

Kyselylomakkeiden kieliksi valittiin albania, arabia, viro, englanti, kurdi, somali, suomi, venäjä. Kielet valittiin Turun peruskoulujen vuonna 2021 tilaston mukaan, jolloin edellä mainitut kielet olivat enemmistössä (aineisto opinnäytetyön tekijän käytössä). Edellä mainitut kielet käännettiin

käännösyriityksen toimesta. Englannin kielen käännös jäi puuttumaan kyselystä. Kuviossa 1. on kuvattu kyselylomakkeen rakenne. Perustiedot, harrastamisen frekvenssi, liikunta- tai toimintakyvyn rajoitteet ja tämänhetkinen harrastaminen kysyttiin kaikilta vastaajilta. Viimeisen kysymyksen vastauksen perusteella vastaajat ohjattiin tarkentaviin kysymyksiin. Tarkentavien kysymysten jälkeen kaikki vastaajat vastasivat kysymyksiin harrastamista edistävästä tekijöistä sekä harrastustoiveista.

Kuva 1. Kyselylomakkeen rakenne.

Tutkimus oli kartoittava tutkimus (Vilka 2007, 14, 20). Otoksena oli Turun monikieliset peruskoululaiset. Tutkimuksella pyrittiin saamaan kattavasti tietoa turkulaisten monikielisten lasten harrastustottumuksista. (Koppa 2014, Tähtinen ym. 2020, 24-26, Vehkalahti 2014, 24, 40 & Vilka 2007, 17, 28, 67-69.) Kyselyn täyttivät peruskouluikäisten huoltajat lastensa kanssa.

Viestinnän tavoitteena oli tavoittaa kohderyhmä mahdollisimman hyvin sekä motivoida ja tukea heitä kyselyyn vastaamisessa. Viestintä on kriittistä kohderyhmän tavoittamiseksi sekä mahdollisimman suuren vastausprosentin varmistamiseksi (Keisala 2012, 11-19). Viestintä toteutettiin yhteistyössä Turun kaupungin vapaa-ajan palvelukokonaisuuden, koulujen, koulujen omankielen opettajien sekä eri järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Kyselystä tiedotettiin Turun kaupungin marraskuun Monikulttuurisessa uutiskirjeessä. Yhteistyössä sidosryhmien kanssa pyrittiin viestimään kyselystä ja sen täyttämisen hyödyistä sekä tavoittamaan kohderyhmän lapset ja heidän huoltajansa. Osa sidosryhmistä tarjosi huoltajalle apua kyselyn täyttämässä.

6.2 Kyselytutkimuksen aineiston analysointi

Kyselyn analysoinnissa käytettiin kuvailevia analyysimenetelmiä kuten ristiintaulukointia, jolla saatiin laskettua muuttujien frekvenssi- ja prosenttiosuudet (Tähtinen ym. 2020, 91-93 & Vehkalahti 2014, 54). Opinnäytetyössä hyödynnettiin Excel-ohjelmaa tulosten analysoinnissa. Avointen kysymysten vastaukset analysoitiin aineistolähtöisesti, aineisto teemoiteltiin ja kvantifioitiin (Koppa 2016, Saarinen-Kauppinen & Puusniekka 2006a, 2006b, 2006c, Tietoarkisto 2023 & Vilkkä 2007, 68). Esimerkiksi kysyessä harrastustoiveita purettiin ensin vastaukset. Tämän jälkeen tehtiin teemoja eri harrastusten osalta, esimerkiksi jalkapallo, uinti, kuvaamataide. Teemoihin, kuten voimisteluun yhdistettiin erilaiset voimistelulajit, kuten telinevoimistelu ja rytminen voimistelu. Teemoittelun jälkeen tulokset kvantifioitiin.

6.3 Aivoriihi

Aineiston analysoinnin jälkeen järjestettiin aivoriihi. Kyselytutkimuksen tuloksien perusteella valikoitiin aivoriihen teemat. Teemoiksi valikoitui kyselyn perusteella viestintä, yhteistyö eri toimijoiden välillä, harrastustarjonta ja tämän kehittäminen. Aivoriihen tarkoituksena oli yhteistyössä sidosryhmien kanssa

tuottaa toimeksiantajalle kehittämissuhteita monikielisten lasten ja nuorten tarpeet huomioiden. Aivoriihen tavoitteena oli tuottaa paljon eri kehittämissuhteita. Ajatuksen oli, että määrä tuottaa laatua ja että kaikki osallistujat saivat äänensä esille. Aivoriihi soveltuu 5-12 hengen ryhmälle ja sopii kehittämistoiminnan ideointiin. (Innokylä 2023.) Aivoriiehen kutsuttiin toimeksiantajan sekä sidosryhmien edustajia. Aivoriiehen osallistui viisi edustajaa Turun kaupungilta sekä kulttuuri, liikunta että lasten ja nuorten tiimistä. Lisäksi sidosryhmistä oli yhden yhdistyksen edustaja. Aivoriiehdessä opinnäytetyöntekijä toimi fasilitaattorina. Aivoriihi toteutettiin etäyhteydellä ja siihen varattiin tunti aikaa toteutukselle. (Bryon 2012, 201, 211, Innokylä 2023 & Orchidea 2018.) Aivoriiehen valmisteltiin PowerPoint-esitys (Liite 2.), joka tuki aivoriiehen toteutusta. Aivoriihi aloitettiin lyhyellä esityksellä kyselyn tuloksista. Tämän jälkeen esitettiin aivoriiehen tarkoitus, pelisäännöt ja teemat. Pelisääntöihin kuului, että kaikki ideat olivat sallittu ja tuettiin avointa ilmapiiriä, jossa kaikki saivat tuoda esille omat ajatuksensa ja ideansa. Ideoita ei saanut suoraan tyrmätä vaan ajatuksena oli keskustella eri vaihtoehdoista ja pohtia niiden toteutuskelpoisuutta. Teemat käsiteltiin yksitellen ja kyselytutkimuksessa nousseet kehittämissuhteita käytettiin ideoinnin tukena. Aivoriiehdessä hyödynnettiin Flinga ohjelmaa. Flinga mahdollisti avoimen ideoinnin (Flinga 2024). Kaikki osallistujat tuottivat kehittämissuhteita teemojen ympärillä Flingaan. Keskustelun aikana jatkojalostettiin ideoita ja pohdittiin niihin vaadittavia resursseja ja toteutusta.

7 Eettisyyteen ja luovuuteen liittyvät kysymykset

Opinnäytetyössä seurattiin hyviä tieteellisiä käytäntöjä. Opinnäytetyössä tutkimuksen tavoitteet, kysymysten asettelu, aineiston kerääminen, analysointi ja tulosten esittäminen eivät loukkaa kohderyhmää. Opinnäytetyöntekijä pyrki minimoimaan tutkimuksen haitat ja maksimoida hyöty. (Vilka 2007, 90-91.)

Kyselytutkimuksessa kerätään epäsuoria tunnisteita, kuten ikä, sukupuoli, etninen tausta ja postinumero. (Vilka 2007, 95-96.) Opinnäytetyössä tunnistet hävitettiin tutkimuksen päätyttyä. Yksityisyys pyrittiin myös varmistamaan sillä, että vastaaminen oli anonyymiä Webropol -kyselyn kautta.

Lapsien tietoihin liittyvä tiedonhankinta vaatii tietosuoja-asetuksen mukaan huoltajan luvan (Your Europe 2023). Opinnäytetyön kyselyn täytettiin huoltajan toimesta yhteistyössä lapsen kanssa, joten erillistä lupaa ei tarvittu. Huoltaja osoitti myöntymisensä vastaamalla kyselyyn lapsen puolesta.

On tärkeä varmistaa, että kysymykset ovat tehty eettisesti oikein ja jotta kysytään eettisesti oikeita asioita, esimerkiksi kyselyssä tulisi kysyä pelkästään tietoja, jotka vastaavat tavoitteeseen (Arviointi johtamisen tukena, Marion Fields, SOSTEn ja OK-opintokeskuksen verkkoluento 2014). Opinnäytetyössä tämä pyrittiin huomioida kyselylomakkeen perusteellisella suunnitelulla yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Opinnäytetyön tutkimuslupa haettiin toimeksiantajan kautta.

8 Kyselytutkimuksen tulokset

Kyselytutkimukseen vastasi 132 peruskouluikäistä monikielistä lasta. Vuonna 2023 Turussa oli noin 2600 monikielistä peruskouluikäistä lasta (aineisto opinnäytetyön tekijän käytössä). Vastausprosentti kyselytutkimuksessa oli 5%. Avoimet kysymykset käännettiin Google kääntäjän avulla.

Vastaajista 51% olivat poikia, 48% tyttöjä ja 1% eivät halunneet kertoa sukupuolta. Vastaajia oli sekä suomenkielisistä että ruotsinkielisistä kouluista. Suuri osa vastaajista oli Turun Normaalikoulusta (17%), Varissuon koulusta (16%) ja Pääskylvuoren koulusta (14%).

Enemmistö (53,8%) vastaajista asui Lauste-Varissuo-Nummi alueilla. Muut vastaajat asuivat tasaisesti eri puolilla Turku.

Puolet vastaajista oli 1-3 luokkalaisia, 30% 4-6 luokkalaisia ja 20% 7-9 luokkalaisia.

Vastaajat ilmoittivat kotikielekseen; arabia (52), venäjä (28), albania (19), suomi (13), englantia (4), kurdi (3), liettua (3), vietnam (3), somali (2), bosnia (1), ranska (1), ruotsi (1), ukraina (1) ja viro (1). Kotikielekseen 'suomi'. Ilmoittaneista osa oli kirjoittanut vastauksensa arabiaksi.

8.1 Harrastamisen nykytilanne

Vastaajista 66%:lla oli harrastus, 27%:lla ei ollut harrastusta, mutta haluisi harrastaa ja 8%:lla ei ollut harrastusta eikä halunnut harrastaa. Tärkeimmät syyt lapsen haluttomuudelle harrastaa olivat ajanpuute, harrastuskaverin puuttuminen, pelko ettei tule hyväksytyksi, harrastamisen hinta, tarvittavien harrastusvälineiden puuttuminen, harrastusryhmissä on poikia ja tyttöjä sekä rasismi ja kiusaaminen. Muiden vastanneiden osalta suurimmat esteet harrastamiselle olivat hinta, harrastuspaikkojen sijainti ja kulkuyhteydet, harrastuskaverin puuttuminen, harrastusryhmissä on poikia ja tyttöjä, harrastustilojen turvattomuus tai epäsovittavuus. Tulosten mukaan lapset, jotka jo

harrastavat tai haluaisivat harrastaa kokivat siis esteenä logistiikan, tilajärjestelyt, ryhmäkoonpanon ja hinnan, kun taas lapset, jotka eivät halunneet harrastaa kokivat esteenä hinnan, sosiaaliset vuorovaikutussuhteet ja hyväksytyksi tuleminen. 6% harrastavista oli pohtinut harrastuksen lopettamista, syiksi oli nostettu hinta, logistiikka ongelmat ja väsymys koulupäivän jälkeen.

Harrastamista edistäviä tekijöitä kysyessä 78 vastaajista koki, että harrastamista edistäisi halvempi hinta. 77 vastaajista koki helpomman kulkemisen harrastuspaikkaan edistävänä tekijänä ja 69 vastaajista, että harrastuspaikka olisi lähellä koulua tai kotia. Muina edistävinä tekijöinä pidettiin harrastuskaveria (52), sopivan harrastuksen tarjoamista (51), parempaa tietoisuutta harrastamismahdollisuuksista (39) ja sitä, että harrastamiselle olisi enemmän aikaa (33).

78:lla vastaajista oli liikuntaharrastus, joista 52:lla oli vähintään kaksi liikuntaharrastusta. 44:lla vastaajista oli taide- ja kulttuuriharrastus, joista 28:lla oli vähintään kaksi taide- ja kulttuuriharrastusta. 37:lla vastaajista oli sekä liikunta että taide- ja kulttuuri harrastus. Taulukossa 1, 2 ja 3 on kuvattu vastaajien ilmoittamat vastaukset harrastuksestaan. Liikuntaharrastusten osalta jalkapallo ja futsal (32%), kamppailulajit (22%) ja voimistelu (15%) olivat suosituimpia lajeja. Taide- ja kulttuuriharrastusten osalta musiikki (43%) ja kuvataide (30%) ja animaatio (20%) olivat suosituimpia.

Taulukko 1. Vastaajien liikuntaharrastukset.

Liikunta:	lkm
Jalkapallo ja futsal	25
Kamppailulajit	17
Voimistelu	12
Jääkiekko	9
Uinti	9
Amerikkalainen jalkapallo	7
Koripallo	6
Hiihto	5
Tanssiurheilu	4
Tennis ja pöytätennis	4
Baseball ja pesäpallo	3
Agility	2
Jooga	2
Shakki	2
Airsoft	1
Beach volley	1
Kalastus	1
Keilailu	1
Parkour	1
Ratsastus	1
Sirkusliikunta	1
Luistelu	1
Yleisurheilu	1

Taulukko 2. Vastaajien taide- ja kulttuuriharrastukset.

Taide- ja kulttuuri:	lkm
Musiikki	19
Kuvataide	13
Animaatio	9
Tanssitaide	6
Valokuvaus	4
Kirjallisuus, sanataide	3
Mediataide	3
Näyttämötaide	1
Sirkustaide	1

Taulukko 3. Vastaajien muut harrastukset.

Muut:	lkm
Kokkikerho	1
Liikekerho	1
Partio	1

8.2 Harrastustoiveet

Vastaajien harrastustoiveisiin mahtui sekä joukkuelajeja että yksilölajeja, talviurheilua ja kesälajeihin laskettavia. Kysymykseen vastasi 77 vastaajaa, joista ristiintaulukoinnilla karsittiin pois vastaukset, jotka ilmoittivat saman harrastuksen nykyisen harrastuksen kysymykseen ja harrastustoiveeseen. Näitä vastauksia oli yhteensä 7. Taulukkoihin 4., 5. ja 6. on kuvattu harrastustoiveita. Liikuntaharrastusten osalta vastauksista nousi eniten toivottuna uinti (21%), jalkapallo (16%) sekä voimistelu ja akrobatia (13%). Taide- ja kulttuuriharrastusten osalta selkeä suosikkitoive oli animaatio (14%). Lisäksi vastauksissa tuotiin esille toive sekä kilpaurheilusta että harrasteryhmistä.

Taulukko 4. Vastaajien liikuntaharrastustoiveet.

Liikunta:	lkm
Uinti	15
Jalkapallo	11
Voimistelu ja akrobatia	9
Koripallo	7
Tanssi	7
Kamppailulajit	5
Talviurheilu (hiihto, luistelu, jääkiekk	5
Kuntosali	4
Käsipallo ja lentopallo	4
Tennis ja sulkapallo	4
Pallopelit ja joukkuelajit	3
Ratsastus	2
Golf	1
Kiipeily	1
Kävely	1
Salibandy	1
Shakki	1
Yleisurheilu	1

Taulukko 5. Vastaajien taide- ja kulttuuriharrastustoiveet.

Taide- ja kultturi:	lkm
Kuvaamataide	10
Musiikki	3
Animaatio	2
Käsityö	2
Näyttely	2
Videoeditointi	1

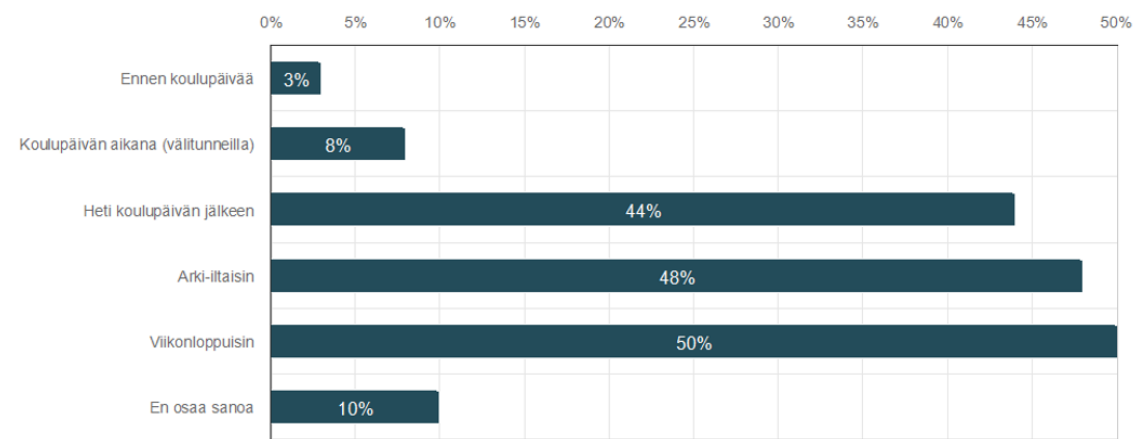
Taulukko 6. Vastaajien muut harrastustoiveet.

Muut:	lkm
Harrasteryhmät	2
Askartelu	1
Laskeminen	1
Lukeminen	1
Ruuanlaitto	1
Kilpaurheilu	1

Sukupuolten välillä oli selkeä ero harrastustoiveissa. Voimistelu (78%), uinti (73%) ja kuvaamataide (70%) oli toivotumpia tyttöjen keskuudessa. Jalkapallo (64%) oli toivotumpaa poikien keskuudessa.

8.2.1 Harrastamisen ajankohta ja sijainti

Kysyessä mihin aikaan ja millä alueella lapsi haluaa harrastaa, vastaajia oli 132. Kysymyksiin sai vastata useamman vastausvaihtoehdon. Kuviossa 1. on kuvattu mihin aikaan lapsi haluaa harrastaa. Vastaajat toivovat harrastavansa heti koulun jälkeen (58 vastaajaa), arki-iltaisain (64 vastaajaa) ja viikonloppuisin (66 vastaajaa). Suuri enemmistö vastaajista (96 vastaajaa) haluaa harrastaa sisätiloissa.

Kuva 2. Toive harrastamisen ajankohdasta.

Toiveet alueesta, joissa halutaan harrastaa sopivat hyvin yhteen vastaajien asuinalueiden kanssa. Suurin osa toivoo harrastamista Varissuo-Lauste-

Nummi-Halinen alueilla. Lisäksi Keskustan ja Skanssi-Uittamon aluetta oltiin toivottu.

8.2.2 Kehittämiskohteet

Kysymykseen harrastustoiminnan kehittämisestä vastasi 42 vastaajaa, joista 11 vastasi, ettei osaa sanoa. Erityisesti tuotiin esille harrastamisen maksuttomuus tai edullisuus, harrastusmahdollisuuksien lisääminen ja harrastusten sijaitseminen lähellä koulua, kotia tai hyvien kulkuyhteyksien päässä. Erikseen tuotiin esille toive harrastusten sijainnista Moisio, Runosmäen ja Kärsämäen alueilla sekä harrastusten toteutumista koulussa heti koulupäivän jälkeen. Harrastusmahdollisuuksien monipuolistamiseksi tuotiin esille yli 12-vuotiaiden harrastusmahdollisuuksien niukkuus, sekä toive luovien harrastusten, kuten ohjelmoinnin, koodauksen ja legorakentamisen lisäämisestä. Lisäksi toivottiin lisää valmentajia, joukkueita, urheilukeskuksia ja uimahalleja. Viestinnän parantaminen oli myös keskeinen kehittämistoive. Toivottiin koulujen kautta viestintää esimerkiksi valmentajavierailujen muodossa. Lisäksi toivottiin englannin kielistä viestintää. Yksi vastaaja ehdotti 'ilmaisten koulutus- ja järjestöorganisaatioiden avaaminen lasten taitojen ja harrastusten harjoittamiseksi', toinen 'Isojen urheiluseurojen perustaminen, jossa voi harrastaa useampaa lajia samaan aikaan helposti'. Muina kehittämiskohteina tuotiin esille kilpaurheilun helpottaminen esimerkiksi mahdollisuutena osallistua kilpailuihin ilmaiseksi, sukupuolten huomiointi harrastuksissa sekä ryhmäkoonpanon että valmentajan sukupuolen osalta. Tuotiin myös esille kiusaamisongelmaan puuttuminen.

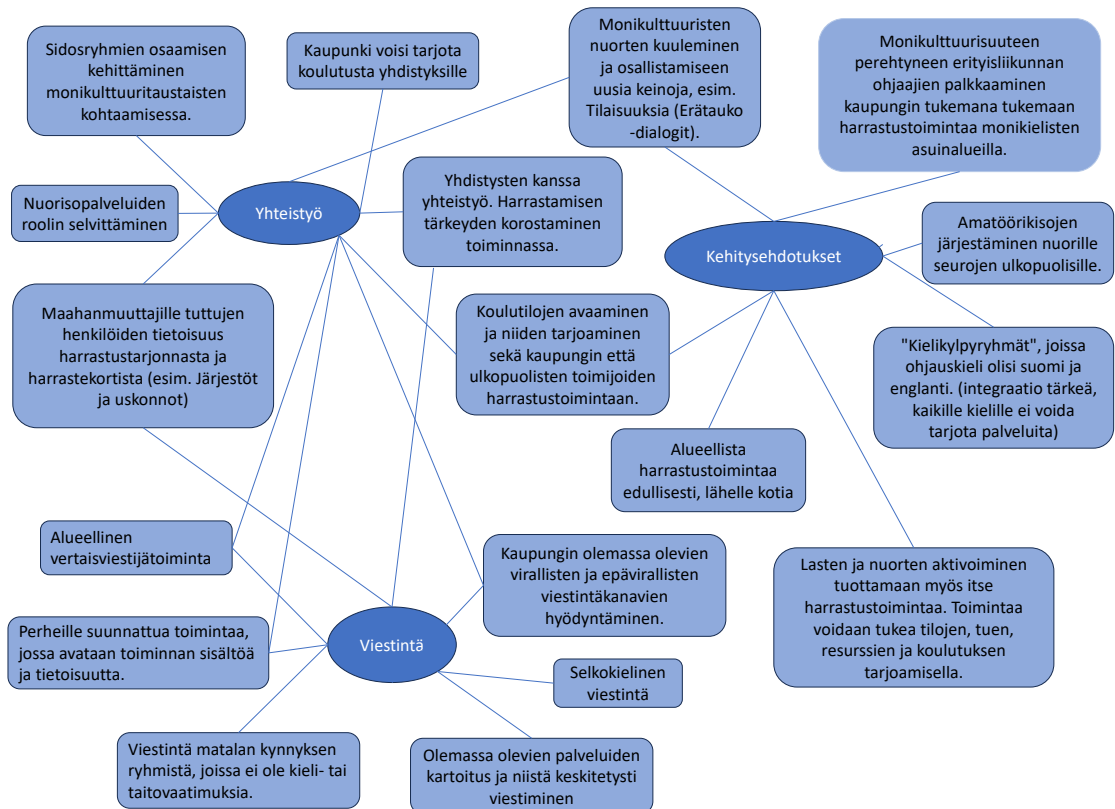
8.2.3 Viestintä

Vastaajat saivat valita kolme vaihtoehtoa, mitä kautta toivoisivat tietoa harrastusmahdollisuuksista. Tietoa harrastusmahdollisuuksista toivottiin erityisesti koululta, opettajalta tai terveydenhuollolta (63 vastaajaa). Lisäksi sähköpostitse (48 vastaajaa), tekstiviestitse (33 vastaajaa) ja

matkapuhelinsovelluksen (28 vastaajaa) välityksellä toivottiin viestintää. Sosiaalisten medioiden kanavista Facebook oli toivotuin viestintäkanava.

9 Aivoriihen tulokset

Aivoriihen kehittämisehdotukset ovat tuotu esille Kuvassa 3. Kuvassa käy ilmi, miten eri teemojen kehittämisehdotukset sulautuvat yhteen toisen teeman kanssa.

Kuva 3. Aivoriihin kehittämisehdotukset.

Aivoriihissä tuotiin esille yhteistyön kehittäminen eri sidosryhmien kanssa. Keskusteltiin sidosryhmien osaamisen tukemisesta monikulttuuristen kohtaamisessa sekä tietoisuuden lisäämisestä olemassa olevasta harrastustoiminnasta.

Aivoriihissä pidettiin tärkeänä harrastustoiminnan sijainti ja hyvät kulkuyhteydet harrastukseen. Aiheeseen liittyen nousi esille ehdotus siitä, että myös kaupungin ulkopuoliset toimijat voisivat hyödyntää koulujen tiloja harrastustiloina. Lisäksi ehdotettiin monikulttuurisuuteen perehtyneen

erityisliikunnan ohjaajan palkkaamista kaupungin tukemana tukemaan harrastustoimintaa monikielisisillä asuinalueilla.

Viestinnän kehittämisen osalta nousi esille useampi kehittämissuositus. Esimerkiksi matalan kynnyksen ryhmien viestinnän tehostaminen. Näissä ryhmissä ei ole kieli- tai taitovaatimuksia. Lisäksi nousi esille selkokielisen viestinnän varmistaminen ja alueellisen vertaisviestijätoiminnan käynnistäminen, tukeminen ja koordinointi Turun kaupungin toimesta. Vertaisviestijällä olisi suora yhteys kohderyhmään ja voisi näin tukea harrastuksen aloittamista. Tärkeänä pidettiin myös kaupungin olemassa olevien virallisten ja epävirallisten viestintäkanavien hyödyntäminen.

Aivoriihissä tuotiin myös esille tarve kartoittaa olemassa olevat palvelut ja viestintä niistä keskitetysti. Palveluiden kehittämisessä voitaisiin hyödyntää esimerkiksi Erätauko-dialogia monikulttuuristen lasten kuulemisen ja osallistumisen varmistamiseksi. Uutena toimintana ehdotettiin "kielikylpyryhmiä", joissa ohjauskieli olisi suomi ja englanti. Tämä madaltaisi kynnystä osallistua ja tukisi kotoutumista.

Muita esille nousseita kehittämissuosituksia olivat amatöörikisojen järjestäminen myös seurojen ulkopuolisille lapsille, harrastamisen edullisuuden varmistaminen. Lisäksi lapsia voitaisiin aktivoida tuottamaan harrastustoimintaa myös itse. Toimintaa voitaisiin tukea tilojen, tuen, resurssien ja koulutuksen tarjoamisella.

10 Lopputulokset

Kyselytutkimuksen sekä aivoriihin perusteella opinnäytetyöntekijä laati kehittämissuhteita Turun kaupungin toiminnan kehittämiseksi. Monikielisten näkökulmasta keskeisinä tekijöinä nousi esille harrastamisen hinta, sijainti sekä viestintä. Tärkeää olisi tarjota edullista toimintaa hyvien kulkuyhteyksien päässä tai lähellä koulua tai kotia. Koululla toteutettavien harrastusten ajankohta suositeltiin toteutettaviksi heti koulupäivän jälkeen. Viestinnän osalta suositeltiin selkokielistä viestintää eri kanavien välityksellä. Tärkeää olisi tehdä tiiviisti yhteistyötä koulujen sekä terveydenhuollon kanssa yhdistysten ja Turun kaupungin viestinnän lisäksi. Liikunta-, käsityö-, kuvaamataiteen ja muiden aineopettajat voisivat viestiä oman aineensa harrastusmahdollisuuksista aineen opettamisen ohella. Esimerkiksi salibandyä pelatessa opettaja voisi viestiä siitä, missä salibandyä voidaan harrastaa vapaa-ajalla. Turun kaupunki voisi kehittää omaa viestintäänsä nettisivujen kehittämisellä tai esimerkiksi lasten ja nuorten TikTok kanavalla.

Muitakin kehittämiskohteita olisi Englannin kielisen viestinnän kehittäminen ja lisääminen. Samoin harrastustoiminnan monikielisyttä olisi hyvä tukea. Toiminnan tarjoaminen molemmilla kotimaisilla kielillä sekä englannin kielellä lisäisi lasten mahdollisuutta osallistua harrastukseen kielitaidosta riippumatta. Lisäksi matalan kynnyksen harrastustoiminta ilman kieli- tai taitovaatimuksia tukisi monikielisten lasten osallistumista. Matalan kynnyksen toiminta voisi olla lajikoikeudet ja harrasteryhmät. Matalan kynnyksen toimintaa tulisi olla tarjolla kaiken ikäisille lapsille ja nuorille.

11 Pohdinta

Kyselytutkimuksen onnistumiseen vaikutti muun muassa aikataulu. Kielten käännökset viivästyivät ja tämän vuoksi ei havaittu ajoissa englannin kielen käännöksen puuttumista. Tämän huomattuaan käännöksen pyytäminen oli liian myöhäistä. Englannin kielen käännöstä myös kysyttiin erikseen kyselyn aikana. Lisäksi kysyttiin ruotsin kielen käännöstä. Ruotsin kielen käännöspyyntöön yhteydessä toivottiin myös ruotsinkielisten palveluiden kehittämistä kaupungin palvelutarjonnassa. Englannin ja ruotsin kielen käännösten puuttuminen vaikutti mahdollisesti vastausten määrään ja laatuun heikentävästi. (Tähtinen ym. 2020, 24-26 & Vehkalahti 2014, 40-42.) Kyselyn viestintä tapahtui osittain oman kielen opettajien kautta. Tämä saattoi vaikuttaa vastausten määrään, sillä viestintä oli sidottu opettajan motivaatioon viestiä kyselystä. Lisäksi kaikki monikieliset lapset eivät välttämättä opiskele omaa kieltään. Kyselyä pyrittiin laajentamaan rehtorien kautta, mutta kaikkia rehtoreita tavoitettu tai olleet halukkaita viestiä kyselystä. Matala vastausprosentti liittyi todennäköisesti osittain epäoptimaaliseen viestintäsuunnitelmaan.

Kyselylomakkeen selkokielisyyteen olisi ollut syytä keskittyä vielä enemmän. Selkokielisyyden varmistamiseksi olisi hyvä tehdä yhteistyötä tahon kanssa, joka on erikoistunut selkokielen tuottamisessa. Tutkimusasetelmassa oli haastavaa varmistaa selkokielisyyden ja riittävän tiedon välitys vastaajalle. Lisäksi aineiston analysoinnissa oli osittain viitteitä siitä, ettei kaikki ole ymmärtäneet kysymyksiä oikein. Esimerkiksi harrastustoivetta kysyessä pieni osa vastaajista vastasi samaa, mitä he olivat vastanneet tämänhetkistä harrastusta kysyessä. Tämä johtui ainakin osittain kysymysten muotoilusta. (Tähtinen ym. 2020, 24-26 & Vehkalahti 2014, 40-42.)

Kyselyn luotettavuutta heikensi vastaajien ilmoittama kotikieli. Osa vastaajista oli ilmoittanut kotikielekseen 'suomi' tai 'ruotsi', vaikka kysely oli täytetty arabian kielellä. Tämän vuoksi ei voitu poissulkea mahdollisuutta, että vastaajan kotikieli on arabia eikä suomi. Tästä syystä säilytettiin kaikki vastaukset siitä huolimatta, että kotikieleksi oli ilmoitettu 'suomi' tai 'ruotsi'.

Kyselytutkimuksessa nousseet tulokset eivät ole yleistettävissä isompaan joukkoon matalasta vastausprosentista johtuen. Esimerkiksi toive harrastamisen sijainnista ei ole yleistettävissä, mutta tukee muita kyselyn vastauksia siinä, että vastaajat toivovat harrastamista lähelle omaa kotia ja koulua. Toiveet sijoittuivat Varissuo-Lauste-Nummi-Halinen alueille ja enemmistö vastaajista asuivat näillä alueilla. Huomioitavaa oli kuitenkin, että matalasta vastausprosentista huolimatta vastaukset linjautuivat hyvin tutkimustiedon mukaisesti. Jalkapallo ja uinti oli esimerkiksi suosittuja lajeja. Lisäksi venäjänkieliset toivoivat kilpaurheilun helpottamista, kun taas muut vastaajat toivovat harrasteryhmiä. (Zacheus ym. 2012, 3-5, 148, 155-156.)

Kohderyhmää tutkiessa jatkossa suositellaan eri tutkimusmuodon käyttöä. Kohderyhmä on vaikeasti saavutettavissa ja Webropol -kysely ei sovellu kovin hyvin vaikeasti tavoitettaville. Kyselytutkimusta tehdessä olisi tärkeä olla riittävä viestintä sekä tuki kyselyn täyttämiseen. Viestintäsuunnitelma pitäisi olla mahdollisimman laaja ja kattava, jotta kaikki monikieliset tavoitetaan. Vaihtoehtoisesti suosittelen haastattelututkimusta, joissa on huomioitu monikielisten diversiteetti. Tämä olisi mielenkiintoinen ja tärkeä jatkotutkimusaihe.

Kohderyhmän tutkimuksissa tulisi myös huomioida kieli (Tähtinen ym. 2020, 24-26 & Vehkalahti 2014, 40-42). Suurin osa vastaajista oli vastannut omalla kotikielellä, mikäli se oli vaihtoehtona kyselyssä. Vastausten laatu oli hyvää ja selkeää omalla kielellä kirjoitettuna. Kyselyn analysointivaiheessa kuitenkin vastausten monikielisyys tuotti haasteita ja hidasti analysointia. Analysoitavaan tiedostoon ei pystynyt tekemään muutoksia, jonka vuoksi jokaisen vieraskielisen vastauksen joutui kääntämään. Samoja vastauksia käytettiin moneen otteeseen vertaillessa ja ristiintaulukoinnissa. Tämä myös aiheutti samojen vastausten kääntämisen useaan otteeseen.

Aivoriiheen ei ollut varattavaa riittävästi aikaa erityisesti keskustelulle. Keskustelun alku voi olla varovaista ennen, kuin osallistujat huomaavat olevan osana psykologisesti turvallista toimintaa. Osallistujien tausta vaikutti ideointiin sekä keskustelun kulkuun. Sidosryhmien suurempi osallistujamäärä olisi luultavasti

tukenut vuoropuhelua sekä luovaa ideointia. Aivoriihi oli sopiva menetelmä toteuttaa toiminnan kehittämisen alkutaipale. Opinnäytetyön jälkeen vastuu kehittämisen jatkamiselle siirtyy toimeksiantajalle.

Opinnäytetyöprosessin aikana opinnäytetyöntekijän osaaminen projektin vetämiseen, hallintaan ja suunnitteluun liittyen on kehittynyt.

Opinnäytetyöntekijä on saanut kokemusta perusteellisen suunnitelman merkityksestä ja laajemman kokonaisuuden koordinoinnista. Osaaminen monikielisten kanssa työskentelystä on vahvistunut erityisesti tutkimus- ja kehittämistyöhön liittyen. Lisäksi tiedon haku ja raportointitaidot ovat kehittyneet.

Lähteet

Ahmed, S.; Gomersall, S. & Khan, A. 2023. Trends and determinations of organised sports participation in immigrant and Astalian children: A nine-year follow-up. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36774233/> Viitattu 13.7.2023.

Arviointi johtamisen tukena, Marion Fields, SOSTEn ja OK-opintokeskuksen verkkoluento 2014. SOSTE. https://www.youtube.com/watch?v=l-nz_f7BMzY Viitattu 6.3.2023.

Berge, J.; Cheatom, O.; Fertig, A.; Tate, A.; Trofholz, A.; Brito, J. & Shippee, N. 2021. Examining the Relationship Between Parental Stress and Girls' and Boys' Physical Activity Among Racially/Ethnically Diverse and Immigrant/Refugee Populations. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8958872/> Viitattu 18.7.2023.

Berge, J.; Fertig, A.; Tate, A.; Trofholz, A. & Neumark-Sztainer, D. 2018. Who Is Meeting the Healthy People 2020 Objectives?: Comparisons Between Racially/Ethnically Diverse and Immigrant Children and Adults. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6312388/> Viitattu 18.7.2023.

Berge, J.; Trofholz, A.; Jacobs, N. & Tate, A. 2022. A Mixed-Methods Description of the Home Physical Activity Environments of Racially/Ethnically Diverse and Immigrant/Refugee Children. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9716596/> Viitattu 18.7.2023.

Bryon, K. 2012 Creative reflections on brainstorming. London: Institute of Education, University of London. <https://uclpress.scienceopen.com/hosted-document?doi=10.1080/14748460.2012.691284> Viitattu 23.3.2023.

Castaneda, A.; Rask, S.; Koponen, P.; Mölsä, M. & Koskinen, S. 2012. Maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi. Tutkimus venäläis-, somalialais- ja kurditaustaisista Suomessa. Tampere: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. 2. uudistettu painos. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/90907/THL_RAP2012_061_verkko.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu 19.7.2023.

Fancourt, D. & Finn, S. 2019. Helath Evidence Network synthesis report 67 What is evidence on the role of arts in improving health and well-being? A scoping review. Copenhagen: World Helath Organization Regional Office for

Europe.

<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/329834/9789289054553-eng.pdf> Viitattu 22.4.2023.

Fingerroosin säätiö 2023a. Toiminta. <https://fingerroos.net/toiminta> Viitattu 19.4.2023.

Fingerroosin säätiö 2023b. Toimintakeskus Panskis (ent. ME-talo) <https://fingerroos.net/toiminta/me-talo> Viitattu 19.4.2023.

Flinga 2024. <http://www.nordtouch.fi/flinga/etusivu/>. Viitattu 3.5.2024.

Gallegos, D.; Do, H.; To, Q.; Vo, B.; Goris, J. & Alraman, H. 2020. Eating and physical activity behaviour among ethnic groups in Queensland, Australia. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10200555/> Viitattu 18.7.2023.

Haapala, E. A. 2020. Kasvun, kypsymisen ja kehityksen rooli lasten ja nuorten liikunnassa, Jyväskylän yliopisto.

Hakamäki, M.; Jaako, J.; Kankaanpää, A.; Kantomaa, M.; Kämppi, K.; Rajala, K.; Tammelin, T. & Puronaho, K. 2014. Mitä Maksaa? Valtion liikuntaneuvosto. <https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2019/09/Mik%C3%A4-maksaa.pdf> Viitattu 6.3.2023.

Helsinki 2021. Tulotaso kasvaa maassaoloajan myötä. <https://ulkomaalaistaustaisethelsingissa.fi/fi/tulot> Viitattu 23.4.2023.

Honkasalo, M-L. & Laukkanen, A. 2015. Osallisuus ja yhteistöllisyys hyvinvointia edistämässä. Kulttuuripolitiikan tutkimuksen vuosikirja 2015.

Innokylä 2023. Aivoriini. <https://innokyla.fi/fi/tyokalut/aivoriini> Viitattu 23.2.2023.

Kananen, M. 2019. Edistääkö urheilu maahanmuuttajanuorten yhdenvertaisuutta? Xamk Read. <https://read.xamk.fi/2019/kestava-hyvinvointi/edistaako-urheilu-maahanmuuttajanuorten-yhdenvertaisuutta/> Viitattu 16.2.2023.

Keisala, K. 2012. Monikulttuurisen työyhteisön viestintä. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/103165/978-951-44-8865-8.pdf?sequence=1> Viitattu 17.3.2024.

Koppa 2014. Aineistonhankintamenetelmät.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelmat> Viitattu 25.2.2023.

Koppa 2016. Teemoittelu.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonanalyysimenetelmat/teemoittelu> Viitattu 19.4.2023.

Kotavaara, O. & Rusanen, J. 2016. Liikuntapaikkojen saatavuus paikkatietoperusteisessa tarkastelussa. Liikuntapaikkojen saatavuusindeksi (LINDA) -hankkeen loppuraportti. Oulu: Pohjois-Suomen maantieteellisen seuran ja Oulun yliopiston maantieteen tutkimusyksikön julkaisuja.

<https://www.oulu.fi/paikkatieto/Liikuntapaikkojen%20saavutettavuus.pdf> Viitattu 6.3.2023.

Kotoutuminen.fi 2021. 2. Maahanmuuttajien työmarkkina-asema valtaväestöä heikompi. <https://kotoutuminen.fi/maahanmuuttajien-tyomarkkina-asema> Viitattu 20.4.2023.

Kotoutuminen.fi 2022. Ulkomaalaisten työllisyys nousi merkittävästi vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä. <https://kotoutuminen.fi/-/ulkomaalaisten-tyollisyys-nousi-merkittavasti-vuoden-2021-viimeisella-neljanneksella> Viitattu 20.4.2023.

Kukaswadia, A.; Pickett, W. & Janssen, I. 2014. Time Since Immigration and Ethnicity as Predictors of Physical Activity among Canadian Youth: A Cross-Sectional Study. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3931791/> Viitattu 18.7.2023.

Kuusio, H.; Seppänen, A.; Jokela, S.; Somersalo, L. & Lilja E. 2020.

Ulkomaalaistaustaisten terveys ja hyvinvointi Suomessa FinMonik-tutkimus 2018-2019. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139210/URN_ISBN_978-952-343-034-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu 22.4.2023.

KvantiMOTV 2010. Kyselylomakkeen laatiminen.

<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html> Viitattu 25.2.2023

Laitinen, L. 2017. Vaikuttavaa? Taiteen Hyvinvointivaikutusten Tarkastelua.

<https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166166.pdf> Viitattu 20.7.2023.

Laki kotoutumisen edistämisestä 30.12.2010/1386.

Lehikoinen, K. & Vanhanen, E. 2017. Taide ja hyvinvointi. Katsauksia kansainväkiseen tutkimukseen.

https://taju.uniarts.fi/bitstream/handle/10024/7104/Kokos_1_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu 22.4.2023.

Maahanmuuttovirasto 2023. Sanasto. https://migri.fi/sanasto#V_fi Viitattu 26.3.2023.

Marconnot, R.; Marín-Rojas, A.; Delta-de-la-Morena, J.; Pérez-Corrales, J.; Guenita-Rodríguez, J.; Fernández-de-las-Ceña, D. 2019. Recognition of Barriers to Physical Activity Promotion in Immigrant Children in Spain: A Qualitative Case Study.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6388143/> Viitattu 18.7.2023.

Moreira, S. & Gonçalves, L. 2020. Overweight and Obesity in Children of Immigrant Versus Native Parents: Exploring a Local Setting in Portugal.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7663684/> Viitattu 19.7.2023.

Mvkk 2023. Monikulttuurinen varhaiskasvatus, koulu ja koti ry.

<https://mvkk.fi/yhdistyksesta/> Viitattu 20.4.2023.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021a. Liikuntasuositus 7-17-vuotiaille lapsille ja nuorille. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162984/OKM_2021_19.pdf?sequence=4&isAllowed=y Viitattu 23.2.2023.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021b. Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi.

Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen -työryhmän loppuraportti. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162663/OKM_2021_2.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu 22.4.2023.

Opetusministeriö 2010. Kehittämishjelma maahanmuuttajien kotouttamiseksi liikunnan avulla.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75577/tr16.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Viitattu 29.4.2023.

Orchidea 2018. Aivorihi - toteutus ja peruseriaatteet.

<https://info.orchidea.dev/innovaatio-blogi/aivorihi> Viitattu 23.2.2023.

Owen, K.; Nau, T.; Reece, L.; Bellew, W.; Rose, C.; Bauman, A.; Halim, N. & Smith, B. 2022. Fair play? Participation equity in organised sport and physical activity among children and adolescents in high income countries: a systematic review and meta-analysis. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35303869/> Viitattu 13.7.2023.

Physical Activity Guidelines Advisory Committee 2008. Physical Activity Guidelines Advisory Committee Report, 2008.

https://watermark.silverchair.com/nutritionreviews67-0114.pdf?token=AQECAHi208BE49Ooan9kKhW_Ercy7Dm3ZL_9Cf3qfKAc485ySgAAAvUwggLxBgkqhkiG9w0BBwagggLiMIIC3glBADCCAAtcGCSqGS1b3DQEHATAeBglghkgBZQMEAS4wEQQMLP6N3BFoYt1wCJoWAgEQgIIcQDs9kdICL3Lwu6OPs6CpGFDxxPh1XgAnh4nfv6yMdRp4F_I-L2DaFvLkFc9S0IC9EWRkrbyrEmEVDzDGCE3La2t7NxCTxhqULRdfKjua8lJdsnpLbIKmCGmwdWjw3xPm6UtfZlWA63F_4ZLoHK1ZP6IGvOGE3YIna_UQ2t1-z4lyLme3L_0SkTQZTVA1v8ZF1bmxEOQNTUOQvf0nL057nsZQEr-53ebe1nAlnT2yuNjt54AfigdAtQANuqtDbXuMW7dwSz2dxVlXmkaWhkm_7D6kHJdCZ_L0KKy1Zjb7fTcJduUWzT0qp0NpgV1hUj85hyHgCLE0z4Dxio0EZN-RFPCVIW2fD6YIGQ8NbzhTinGJGGpDiESBaDOze5l6CozMA8OgjBy3bNxaY9LV2wy6O8kz0w639PQEKhqVS-7BTOi_q2MDHotiGiOqdyjfyEuqw7jgudzizqD6Aak-PkftDtvhMM24IC2jJSfNuge6nnbIIH9Vfnp34LGtTy1UW63t1hFx38ROm0myAnll6ZpjOoy0NMnnSN63qmer8a-Cka5hbeTknvLBF-YXpxbyAUPWz78bM9RdtwuAojAfdroDp5vKVDAD6mgpNAqz6vUGaWvYdfv1nHoy_3ZFrKjrV2GeqVMHinJxnGwQ-j2cg1DUlps1HJf4sy6W617SMYQSOq6u2cXfHbql1IDseqFQqaPj6C8npWIWS1V3I_HCrRFG8XKGO-6qSAXjvxtS7RrvkRsFv7bc3D_Or7jXfgdf2MchBYGTDAAtHRbcJuzYRogwMBUf4-ZTPMLtMptjYe7TwuxdfKM8qrMSkAi8W8Z3dzDSc79jgDnNyOrC6ZaW4mr99yeSMJp-whHbLCufbgSjRY69sSaOpMVOs0II79_nACGDxIFprBWOiRH1 Viitattu 21.4.2023.

Ruotsalainen, P. 2015. Ulkomaalaistaustaisten toimeentulossa huomattavia eroja. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2015/ulkomaalaistaustaisten-toimeentulossa-huomattavia-eroja/> Viitattu 23.4.2023.

Saarinen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006a. Aineisto- ja teorialähtöisyys. https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_2_3.html. Viitattu 2.4.2024.

Saarinen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006b. Kvantifiointi.
https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_3.html Viitattu 19.4.2023.

Saarinen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006c. Teemoittelu.
https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html Viitattu 19.4.2023.

Sateenkaari Koto 2023. Sateenkaari Koto.
<https://sateenkaarikoto.fi/sateenkaari-koto/> Viitattu 19.4.2023.

Suomen köyhyyden vastainen verkosto EAPN-Fin 2020. Köyhyysvahti. Suomen köyhyysraportti 2020. <https://www.eapn.fi/wp-content/uploads/2020/10/Koyhyysvahti-Suomen-Koyhyysraportti-2020.pdf>
Viitattu 22.4.2023.

Suomisanakirja 2023. Kantaväestö.
<https://www.suomisanakirja.fi/kantav%C3%A4est%C3%B6> Viitattu 10.4.2023.

STT 2023. Maahanmuutto, pakolaisuus, siirtolaisuus.
<https://stt.fi/tyylikirja/sanastot/juridisia-termeja/maahanmuutto-pakolaisuus-siirtolaisuus/> Viitattu 26.3.2023.

SurveyMonkey 2023. Kyselytutkimuksen otoskoko.
<https://fi.surveymonkey.com/mp/sample-size/> Viitattu 29.4.2023.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2023. Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. Käsitteet. <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/kasitteet> Viitattu 26.3.2023.

Tietoarkisto 2023. Teemoittelu.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/> Viitattu 19.4.2023.

Tilastokeskus 2023a. Pienituloisuus.
<https://www.stat.fi/meta/kas/pienituloisuus.html> Viitattu 22.4.2023.

Tilastokeskus 2023b. Vieraskieliset.
<https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/vieraskieliset.html> Viitattu 26.3.2023.

Turku 2023a. Kulttuuria lapsille. <https://www.turku.fi/palvelut/kulttuuria-lapsille>
Viitattu 19.4.2023.

Turku 2023b. Lapset ja nuoret ovat Uuden Turun keskiössä.
https://www.turku.fi/uutinen/2023-01-11_lapset-ja-nuoret-ovat-uuden-turun-keskiossa Viitattu 23.2.2023.

Turku 2023c. Liikuntapalvelut.
<https://www.turku.fi/organisaatio/palvelukokonaisuudet/vapaa-aikatoimiala/liikuntapalvelut> Viitattu 21.2.2023.

Turku 2023d. Vapaa-ajan palvelukokonaisuus.
<https://www.turku.fi/organisaatio/toimialat/vapaa-aikatoimiala> Viitattu 19.4.2023.

Turun kaupungin vapaa-ajan palvelukokonaisuus 2021. Turku kysyy lapsilta ja nuorilta harrastamisesta – vastaa kyselyyn ja voita palkintoja!
<https://www.epressi.com/tiedotteet/kulttuuri-ja-taide/turku-kysyy-lapsilta-ja-nuorilta-harrastamisesta-vastaa-kyselyyn-ja-voita-palkintoja.html> Viitattu 23.2.2023.

Turun kaupunki 2021. Pormestarien Turku – Toiminnan vuosikymmenen.
https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/pormestariohjelma_2021_suomi_web.pdf Viitattu 23.2.2023.

Turun kaupunki 2022. Turun kaupungin maahanmuuttajien kotouttamisohjelma 2022-2025. <https://ihturku.fi/wp-content/uploads/2023/01/Kotouttamisohjelma-22-25.pdf> Viitattu 22.4.2023.

Turun tyttöjen talo 2023. Turun tyttöjen talo. <https://www.mimmi.fi/> Viitattu 20.4.2023.

Tähtinen, J.; Laakkonen, E. & Broberg, M. 2020. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita. Turku: Turun yliopiston kasvatustieteiden laitos.
https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/149687/Tilastollisen_aineiston_k%C3%A4sittelyn_ja_tulkinnan_perusteita_2020.pdf?sequence=5&isAllowed=y Viitattu 25.2.2023.

UKK-instituutti 2023. Lasten ja nuorten liikkumissuositus.
<https://ukkinstituutti.fi/liikkuminen/liikkumisen-suositukset/lasten-ja-nuorten-liikkumissuositus/> Viitattu 16.2.2023.

Valtion liikuntaneuvosto 2023. Lasten ja nuorten liikuntaköyhtäytyminen Suomessa Liitu-tutkimuksen tuloksia 2022. Helsinki: Valtion liikuntaneuvoston

julkaisu 2023:1. <https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2023/03/Lasten-ja-nuorten-liikuntakayttaytyminen-Suomessa-2022-2.pdf> Viitattu 22.4.2023.

Vehkalahti, K. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Finn Lecturan.

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/305021/Kyselytutkimuksen-mittarit-ja-menetelmat-2019-Vehkalahti.pdf> Viitattu 29.4.2023.

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi. <http://hanna.vilkka.fi/wp-content/uploads/2014/02/Tutki-ja-mittaa.pdf> Viitattu 29.4.2023.

Wikström, K.; Haikkola, L. & Laatikainen, T. 2014. Maahanmuuttajataustaisten nuorten terveys ja hyvinvointi. Tutkimus pääkaupunkiseudun somali- ja kurditaustaisista nuorista. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116199/URN_ISBN_978-952-302-212-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu 19.7.2023.

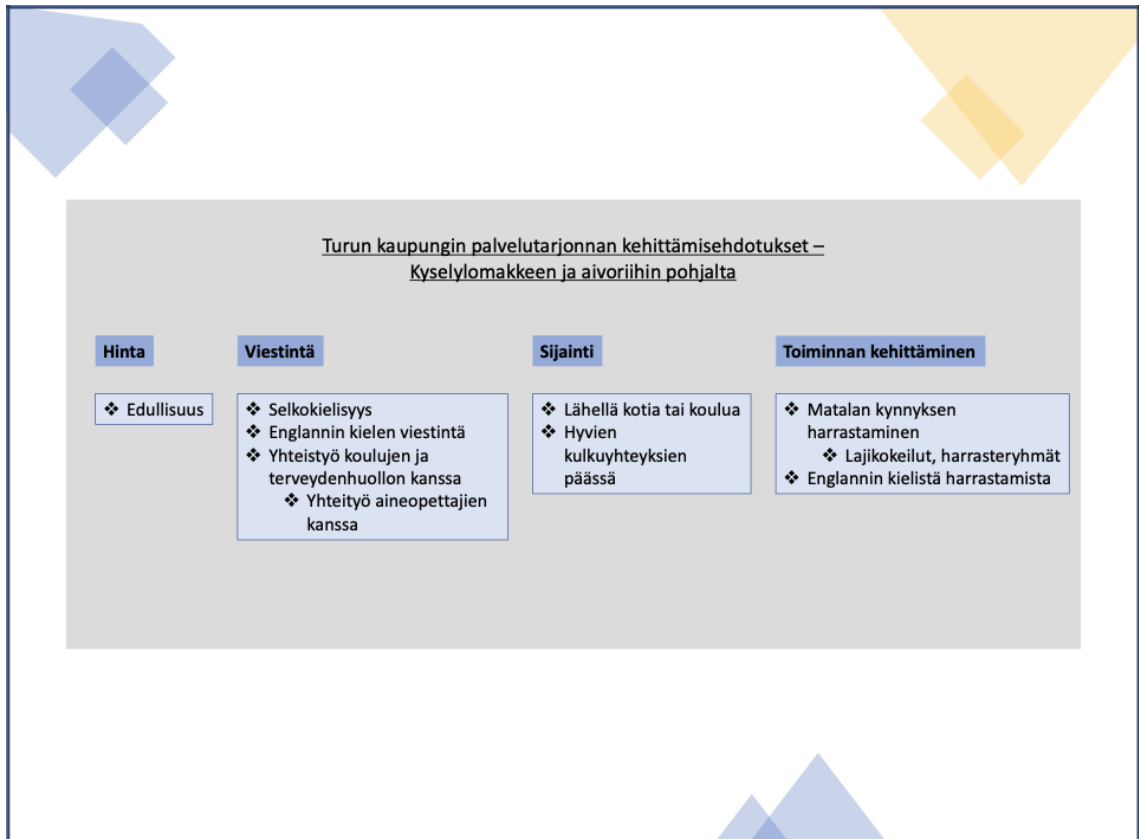
Your Europe 2023. Yleinen tietosuojasäätösäätös.

https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/data-protection/data-protection-gdpr/index_fi.htm Viitattu 23.2.2023.

Zacheus, T.; Koski, P.; Rinne, R. & Tähtinen, J. 2012. Maahanmuuttajat ja liikunta. Liikuntasuhteen merkitys kotoutumiseen Suomessa. Turku: Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta.

https://www.researchgate.net/publication/329170839_Maahanmuuttajat_ja_liikunta_Liikuntasuhteen_merkitys_kotoutumiseen_Suomessa Viitattu 24.2.2023.

Opinnäytetyön kehittämisehdotukset

Aivoriihen PowerPoint

MONIKIELISTEN LASTEN HARRASTAMINEN - AIVORIIHI

Turun kaupungin palvelutarjonnan kehittäminen
Sabina Renwall YKUNLIS22 TurkuAMK

Sisältö

- Kyselytutkimuksen lyhyt läpikäynti
- Aivoriihi
  - *Aivoriihin pelisäännöt ja tavoite*
  - *Aivoriihin teemojen läpikäynti*
  - *Ideoiden luominen Flinga- alustalla*
  - *Yhteinen keskustelu*

Kyselytutkimus ja sen tulokset

- Kohderyhmä: monikieliset peruskouluikäiset lapset
- Harrastamistottumukset, harrastamista edistävät ja estävät tekijät sekä harrastamisen toiveet
- 132 vastausta, vastausprosentti 5%
- Kotikielet: arabia (52), venäjä (28), albania (19), suomi (13), englantia (4), kurdi (3), liettua (3), vietnam (3), somali (2), bosnia (1), ranska (1), ruotsi (1), ukraina (1) ja viro (1)
- Enemmistö (53,8%) vastaajista asuivat Lauste-Varissuo-Nummi alueilla. Muut vastaajat asuivat tasaisesti eri puolilla Turku.

Harrastaminen, edistävät ja estävät tekijät

- Vastaajista 66% oli harrastus, 27% ei ollut harrastusta, mutta haluisi harrastaa ja 8% ei ollut harrastusta eikä halunnut harrastaa.
- Lapset, jotka jo harrastavat tai haluaisi harrastaa kokivat esteenä logistiikka, tilajärjestelyt, ryhmäkokoontaminen ja hinta. Kun taas lapset, jotka eivät halunneet harrastaa kokivat esteenä hinta, sosiaaliset vuorovaikutussuhteet ja hyväksytyksi tuleminen.
- Edistäviä tekijöitä:
  - *Halvempi hinta*
  - *Kulkuyhteydet ja harrastuspaikka lähellä koulua tai kotia*
  - *Harrastuskaveri*
  - *Sopivan harrastuksen tarjoaminen*
  - *Parempi tietoisuus*
  - *Enemmän aikaa*

Viestintä

■ Viestinä:

- *Koulu, opettajat tai terveydenhuolto*
- *Sähköpostitse*
- *Tekstiviestitse*
- *Matkapuhelinsovellus*
- *Sosiaalisten medioiden kanavista facebook oli toivotuin viestintäkanava*

Taide- ja kultturi:	Ikkm
Kuvaamataide	10
Musiikki	3
Animaatio	2
Käsityö	2
Näytely	2
Videoeditointi	1

Muut:	Ikkm
Harrasteryhmät	2
Askartelu	1
Laskeminen	1
Lukeminen	1
Ruuanlaitto	1
Kilpaurheilu	1

Liikunta:	Ikkm
Uinti	15
Jalkapallo	11
Voimistelu ja akrobatia	9
Koripallo	7
Tanssi	7
Kamppailulajit	5
Talviurheilu (hiihto, luistelu, jääkiekk)	5
Kuntosali	4
Käsipallo ja lentopallo	4
Tennis ja sulkapallo	4
Pallopelit ja joukkuelajit	3
Ratsastus	2
Golf	1
Kiipeily	1
Kävely	1
Salibandy	1
Shakki	1
Yleisurheilu	1

HARRASTUSTOIVEET

Kehittämisehdotukset

- Harrastamisen maksuttomuus tai edullisuus
- Harrastusten sijainti
  - *Moisio, Runosmäki ja Kärsämäki alueilla*
  - *Lähellä koulua, kotia tai hyvien kulkuyhteyksien päässä*
  - *Toteutus koululla heti koulupäivän jälkeen*
- Harrastusmahdollisuuksien monipuolistaminen
  - *Yli 12-vuotiaiden harrastusmahdollisuuksien lisääminen*
  - *Luovien harrastusten, kuten ohjelmoinnin, koodauksen ja legorakentamisen lisäämistä.*
  - *Lisää valmentajia, joukkueita, urheilukeskuksia ja uimahalleja.*
- Viestinnän parantaminen
  - *Koulujen kautta viestintää esimerkiksi valmentajavierailujen muodossa.*
  - *Englannin kielistä viestintää*
- Ilmaisten koulutus- ja järjestöorganisaatiot lasten taitojen ja harrastusten harjoittamiseksi
- Isojen urheiluseurojen perustaminen, jossa voi harrastaa useampaa lajia samaan aikaan helposti
- Kilpaurheilun helpottaminen
  - *Ilmainen kilpailuihin osallistuminen*
- Sukupuolten huomiointi harrastuksissa ryhmäkokoontumisiin ja valmentajan sukupuolen osalta
- Kiusaamisongelmaan puuttuminen

Aivoriihin pelisäännöt ja tavoite

- Kaikki ideat ovat sallittu
  - *Myös ideat, jota ei pystytä toteuttamaan*
- Avoin ja salliva ilmapiiri
- Tavoite:
  - *Ideoinnin tarkoituksena on tuottaa laaja kirjo toimeksiantajan toiminnan kehittämisehdotuksia monikielisten lasten ja nuorten tarpeet huomioiden.*
- Aivoriihin tulokset toimitetaan yhteenvetona toimeksiantajalle.

Aivoriihin teemat

- Yhteistyö sidosryhmien kanssa – koulu, terveydenhuolto, yhdistykset
- Viestintä
- Kyselyssä nousseet kehitysehdotukset

- Join link: <https://flinga.fi/s/F2TJBM9>
- Access code: F2TJBM9

